Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

47 йил чиқиши
№ 170 (13.126).
23 июль 1965 йил
ЖУМА
Баҳоси 2 тийин.

УГАНДА БОШ МИНИСТРИ МОСКВАГА КЕЛДИ

Уганда Бош министри доктор Аполло Милтон Оботе Совет ҳукуматининг таклифига биноан, 21 июлда расмий визит билан Москвага келди.

Уганда ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида баланд мартабали меҳмонни меҳнаткашларнинг вакиллари кутиб олишди. Аэродромга СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва бошқа расмий кишилар келишди.

Кутиб олувчилар орасида СССРдаги чет эл дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари, журналистлар бор эди. (ТАСС).

УГАНДА БОШ МИНИСТРИ А. Н. КОСИГИН ҲУЗУРИДА БЎЛДИ

Уганда бош министри доктор Аполло Милтон Оботе 22 июлда Кремлда СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ҳузурида бўлди.

А. Н. Косигин билан доктор Аполло Милтон Оботе ўртасида самимий дўстона суҳбат бўлди. (ТАСС).

ЗАФАР САТРЛАРИ

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

Қарши районидаги «Москва» колхозининг паррандачилик фермаси коллективи давлатга тухум топшириш планини муддатидан илгари ошириб бажарди. Пландан ташқари қарийб 100 минг дона тухум тайёрланди.

Ж. ЮСУПОВ,
К. ПАРДАЕВ.

ИЛҒОР ҒАЛЛАКОРЛАР РАПОРТИ

Денов районининг ғалласини тез суръатлар билан йиғиштириб олаётган механизаторлари уч минг гектардан кўпроқ майдондаги бошоқли экинларни ўрдилар. Ҳозир ўрилган ғалла йиғиштирилмоқда ва янчилмоқда. Янги ҳосил ғалласи ортилган карвонлар давлат омборлари томон йўл олди.

Денов районидаги «Ғалаба» колхозидан дастлабки ғалаба рапорти олинди. Бу ерда 9 минг пудга яқин буғдой ва арпа тайёрланди. «Москва», «8 Март», Охунбобоев номли ва Ильич номли колхозларнинг меҳнаткашлари ҳам давлатга дон сотиш йиллик топшириқларини бажардилар.

Сурхондарё областидаги хўжаликлар ғалла тайёрлаш суръатлари жиҳатидан ҳозир республикада биринчи ўринни эгаллаб турибди. (ЎзТАГ).

ЯНГИ ЦЕХ

Тошкентдаги ремонт-механика заводида қуриб битказилган янги цех йилига 3 250 тонна турли металл конструкциялари ишлаб чиқаради.

С. МУРТАЗОЕВ.

ХАЛҚ ФИКРИНИНГ ОЙНАСИ

«Ҳурматли редакция! Мен бир бева аёлман. Эрим Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган. Нуридийдам—икки фарзандим оғир дардга чалиниб, касалхонада ётибди. Моддий жиҳатдан қийналдим. Пенсия олиш учун ҳамма ҳужжатларим тахт. Аммо район социал таъминот бўлимининг ходимлари «эрта келинг, индин келинг», деб сарсон қилишяпти. Нима қилишни билмай, бошим қотди. Ёрдам беришингизни сўрайман.

Санобар ҚОДИРОВА,
Тошкент шаҳар, Чилонзор район, Лампазор проезди, 78-уй».

Хат редакция ходимларини ўйлантириб қўйди. Инсон одамга дўст, ўртоқ, биродар, меҳрибон бўлган жамиятимизда бундай кўнгилсиз аҳволнинг рўй бериши одамни ранжитади, албатта. Район социал таъминот бўлимига махсус мухбир юборилди. Текширишда хатда келтирилган фактлар тасдиқланди. Орадан уч кун ўтгач, пенсия пули ўз эгасига топширилди. Ўн олти ой давом этган сансалорликка барҳам берилди.

Партия, совет, касаба союз ташкилотлари, газета ва журналларнинг редакциялари, корхона ва муассасаларнинг раҳбарлари меҳнаткашлардан ҳар куни жуда кўп хат-хабарлар, ариза ва шикоятлар, таклиф ва мулоҳазалар олади. Уларда совет кишилари коммунистик қурилиш вазифаларини бажаришда эришаётган улкан ғалабалар куйланади, янги режалар олға сурилади, меҳнат аҳли — замонамиз қаҳрамонлари улуғланади, йўл қўйилган камчиликлар очиб ташланади, олға босишимизга халақит бераетган нуқсонлар танқид қилинади. Хатларнинг бир қисмида шахсий турмушга доир масалалар кўтарилади. Хатларнинг шакли ҳар хил. Аммо мазмуни бир — коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, совет халқи моддий-маданий фаровонлигини яхшилаш ғояси олға сурилади. Шундай бўлгач, меҳнаткашларнинг хат-хабарларига сезгирлик билан қулоқ солиш, уларда кўтарилган масалаларни изчиллик билан ҳал этиш барча ташкилотлар ва ҳамма раҳбар ходимларнинг муқаддас бурчидир.

Партия хат-хабарларни халқ фикрининг кўзгуси деб баҳоламоқда. Бунинг боиси бор. Хат-хабарларда меҳнат аҳлининг ички кечирмалари, ўй-хаёллари, орзу-умидлари, талаб ва эҳтиёжлари ўз ифодасини топади. Ўзи олға сурган таклиф ва мулоҳаза қўллаб-қувватлангани, ҳаётга татбиқ этилганини кўрган кишиларда ташаббускорлик, янгилик яратишга бўлган ҳавас кучаяди. Шу йўсинда меҳнаткашларнинг ишлаб чиқаришдаги роли ортади. Бу ўз навбатида меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот етиштиришни кўпайтиришга ижобий таъсир кўрсатади.

Халқ ва партия олдидаги бурчини яхши англаган раҳбар ходимлар буни яхши билгани учун меҳнаткашларнинг овозига ўз вақтида, эътибор билан қулоқ солаётирлар. У ёки бу масала юзасидан тегишли тадбирлар белгилаб, уни амалга оширишга бош-қош бўляптилар.

Бу соҳада Янгиариқ, Пайариқ район партия комитетлари, Тошкент шаҳар ижроия комитети, Янгиқўрғон район ижроия комитети олиб бораётган ишлар диққатга сазовордир. Бу ташкилотларда меҳнаткашлардан келган хат-хабарлар тўла ҳисобга олинади. Хатлар ҳаракатини кўрсатувчи варақалар очилади. Хат масъул ижрочиларга берилади. Хат юзасидан белгиланган тадбирдан автор хабардор қилинади. Хуллас, бу ташкилотларнинг раҳбарлари ҳар бир хат-хабар заминида ўйлаб, юзлаб кишиларнинг манфаати ётганини яхши биладилар, уни ҳал қилишда оперативчилик кўрсатадилар.

Бироқ, бу соҳада жиддий нуқсонлар ҳам мавжудлигидан кўз юмиб бўлмайди. Айрим ташкилот ва муассасаларда хат, ариза ва шикоятларни қараб чиқиш муддати чўзиб юборияпти, расмиятчиликка йўл қўйиляпти. Бир масала юзасидан қўша-қўша комиссияларнинг тузилиши, устма-уст қарорлар қабул қилиниши ўша хатда кўтарилган масала синчиклаб ўрганилмаганидан далолат беради. Бу эса меҳнаткашларнинг ҳақли равишда ранжишига сабаб бўлаётир. Барча ҳужжатлар қонуний равишда расмийлаштирилганига қарамай Чилонзор район социал таъминот бўлимининг ходимлари С. Қодировага ўн олти ой мобайнида пенсия пули тўламай келган, унинг бу ҳақдаги шикоятига ҳатто қулоқ солишни ҳам хоҳламаган эканлар, бу бюрократлик эмасми!

Меҳнаткашлар бирор ташкилот ёки муассасага бекорчиликдан эмас, балки нажот қидириб хат-хабар йўллайди, унга орзиқиб жавоб кутади. Шикоятчини тинчитиш учун берилган жавоб унинг шахсига қаттиқ тегади. Афсуски, айрим министрлик ва бошқармаларнинг раҳбарлари буни кўра-била туриб, кўтарилган масалага ижобий тарзда ёндошмаган ҳолда расмият учун жавоб қилишдан нарига ўтмаётирлар.

Республикамизнинг пойтахти Тошкент шаҳри йилдан-йилга обод ва чароғон бўлаётир. Янги кўча ва хиёбонлар очиляпти, кўп қаватли бинолар қад кўтаряпти, маданий-маиший муассасалар тармоғи кенгаяпти. Ана шу шаҳарни телефонлаштириш ҳаддан ташқари суст давом эттириляпти. Шаҳар автомат телефон станциясининг собиқ раҳбарлари янги телефон станцияларни қуриш, мавжудларининг қувватини ошириш, аҳолининг талаб ва эҳтиёжини қондириш соҳасида арзигулик иш қилмадилар. Натижада телефон алоқаси ёмонлашиб кетди. Шаҳар бўйича ҳар куни 240-250 телефон ишламайди. Ҳар бир станцияда кунига 300 тагача телефон бузилиб туради. Квартирасига телефон ўрнатиб беришни илтимос қилган неча минглаб меҳнаткашларнинг аризаси узоқ вақтдан буён оқибатсиз қолдирилмоқда. Республика Алоқа министрлигининг раҳбарлари бундан тўла хабардор бўлганлари ҳолда ачинарли аҳволни тузатиш, меҳнаткашларнинг талабини қондириш чораларини кўрмаётирлар.

Баъзан хат-хабарлар пухта ўрганилмайди, авторга жавоб қайтаришда шошма-шошарликка йўл қўйилади. Натижада меҳнаткашлар яна ўша масалада юқори ташкилотларга мурожаат қилишга мажбур бўладилар. Бир иш икки қилиниб, ортиқча вақт сарфланади.

«Совет Ўзбекистони» газета редакцияси қишлоқ магазинларида электр лампочка билан савдо қилиш ёмон ташкил қилингани ҳақида аҳолидан жуда кўп хатлар олди. Бундан «Ўзбекбирлашув» раҳбарлари хабардор қилинди. Улар бу масалада оператив чоралар кўришга ваъда бердилар. Тўғри, қишлоқ магазинларига кўпми-озми лампочка ҳам юборилди. Лекин иш охирига етказилмади. Бундай нуқсон Ўзбекистон ССР Савдо Министрлиги фаолиятида ҳам содир бўлаётир.

Владимир Ильич Ленин меҳнаткашларнинг шикоят ва аризаларини қараб чиқишда расмиятчилик, бюрократлик кўринишларига қаттиқ зарба бериш зарурлигини уқтириш билан «совет маъмуриятининг машинаси пухта, ҳалол, тез ишлаши керак»лигини алоҳида таъкидлаган эди. Кўпчилик ташкилот ва муассасаларнинг раҳбарлари шу йўлдан бориб, халқ ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Лекин эскича услубда иш тутаётган, ариза ва шикоятларнинг тақдирини иккинчи даражали кишиларга топшириб қўйиб, томошабин бўлиб ўтирадиган раҳбарлар ҳам йўқ эмас. Улар кўтарилган масалани ҳал этишда партиявий принципиаллик кўрсатмайдилар, юзакичиликка йўл қўядилар, «мендан кетгунча, эгасига етгунча» зайлида иш тутадилар.

Хатлар билан ишлаш методини такомиллаштириб бориш, меҳнат аҳлининг кўнглига йўл топиш зарур. Токи у ёки бу масалада мурожаат этган киши қониқарли жавоб олсин, ўша масалада бошқа ташкилотлар ёки юқори органларга мурожаат қилишга ўрин қолмасин.

Меҳнаткашларнинг шикоят ва аризаларини ўз вақтида ҳал этишда партия-давлат контроли комитетлари, уларнинг кўп сонли активлари катта роль ўйнайдилар. Халқ контролёрлари манманлик, бюрократлик, сансалорлик, ўзбошимчалик ҳолларига қарши қаттиқ кураш олиб боришлари лозим. Хатларнинг ҳаракати партия ташкилотларининг бюро мажлисларида, маҳаллий Советларнинг сессияларида, партия-давлат контроли комитетларининг мажлисларида муҳокама қилиб турилиши керак.

Ҳаёт кўзгуси деб аталган хат-хабарлар билан ишлашни яхшилаш партия ва давлат ишидир. Хатга эътибор — халққа эътибор демакдир. Меҳнаткашларнинг хатлари ва шикоятларига ўз вақтида сезгирлик билан қулоқ солайлик. Камчиликларни бартараф этиб, умумий юксалишга эришайлик.

МАШИНА— деҳқоннинг дўсти

Механизация — пахтачилигимиз истиқболи, келажаги бўлиб қолди. Биз ҳозир техника тараққиёти даврида, химия мўъжизалари даврида, ҳамма ишлар машиналар елкасига юклатилаётган бир пайтда яшамоқдамиз. Хўжалигимизда деҳқонларнинг бирдан-бир йўлдоши, кўмакдоши — техникадир. Ерни ўғитлаш, шудгор қилиш, текислаш, чигит экиш, экинларни парвариш қилиш ва ҳосилни йиғиштириб олиш каби барча ишлар машиналар билан бажарилмоқда.

Колхозимиздаги 15 та хайдов трактори, 22 та «ДТ-28», 9 та «ДТ-24», 15 та универсал, 49 та культиватор ва бошқа механизмлар мўл пахта ҳосили учун курашга сафарбар этилган бўлиб, уларни энг яхши механизаторлар бошқармоқдалар.

Ҳар қандай ишнинг муваффақиятини кишилар, жонкуяр кадрлар ҳал қилади. Ҳозир машина «тили»ни билган кишилар ютиб чиқади. Шунинг учун ҳам қўлимиздаги ҳар бир тракторни, культиваторни, авайлаб-асраб ишлатмоқдамиз, улардан унумли фойдаланмоқдамиз. Колхозимиздаги механизаторларнинг бутун фикрзикри ана шунга қаратилган.

Қишлоғимиз ёшлари ҳар бир колхозчи техникани ўргансин, деган шиор ташлаб, ажойиб ташаббус бошлаган эдилар. Эндиликда механизаторлар сони хўжалигимизда 107 кишига етди. Колхозда ҳозир ҳар 15 кишидан бири механизатордир. Биз ўтган йилги тажрибаларимизга суяниб, бу йил 12 та механизациялашган бригада туздик. Ҳозир улар мўл ва арзон пахта етиштириш учун ўзаро мусобақалашиб ишламоқдалар.

Ўтган йили энг арзон пахта етиштириб, катта даромад қилган ўртоқ Норқул Саидов бошлиқ бригада айниқса олдинда бормоқда. Бу бригада ўтган йили механизмлардан тўғри ва унумли фойдаланиб, ҳар гектар ердан 32 центнердан «оқ олтин» топширди. Бригадада пахтанинг ялпи ҳосили 368 тоннага етказилди. Бригада планини бажарганда 110 минг сўм даромад қилиши кўзда тутилган эди. Бригада аъзолари қўшимча топширилган пахтадан 44 минг 678 сўм фойда кўрдилар ёки умумий даромад 110 минг сўм ўрнига, 154 минг 678 сўмни ташкил этди.

Норқул Саидов бошлиқ бригада аъзолари бу йил бултурги кўрсаткичларни орқада қолдириш учун курашмоқдалар. Ҳозир бригадада ғўзалар учинчи комплекс парваришдан чиқарилди. Ғўзаларни ўғитлаш, сувга қондириш ва «шарбат» оқизиш ишлари энг қулай агротехника муддатларида ўтказилмоқда. Ж. Арабов, М. Усмонов каби механизаторлар ўзлари бошқараётган «пўлат от»лар билан ҳар туп кўчат остини авайлаб юмшатишмоқда.

Колхозимизда шуларга ўхшаш илғор механизаторлар жуда кўп. Масалан, Р. Исматов, Ш. Жалолов, С. Акромов, З. Баракаев каби ўнлаб механизаторлар ихтиёрига бу йилги мўл ҳосил тақдири топшириб қўйилган. Уларнинг энг яхши тажрибалари кенг оммалаштириб борилипти. Чунончи, яқинда «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотланган илғор механизатор Жилвон Арабовнинг ғўзани культивация қилиш тажрибасига бағишланган кўргазмали семинар ўтказдик. Семинарда ўртоқ Арабов ўз тажрибалари ҳақида тенгдошларига гапириб берди. Кўпчилик механизаторлар шу кунларда Арабов методини қўлланиб, юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар.

Ҳар бир механизаторнинг қадрига етиш, унинг унумли ишлаши учун қулай шароит яратиб бериш, қилинган меҳнатнинг сонига эмас, сифатига қараб ҳақ тўлаш — бизда одат бўлиб қолган. Шунинг учун ҳам ҳар бир тракторнинг ўртача кунлик иш унуми 8-9 гектарга тўғри келмоқда.

Дала соҳиби — сувчиларимиз бўлса ҳар қатра сувни табаррук билиб сарфламоқдалар. Оз сув билан кўп ғўзани сувга қондириш мақсадида биз самарқандликларнинг группа усулида суғориш методларини ўрганиб чиқдик. Шу кеча-кундузда экинни табақалаб суғориш, оқова сувлардан фойдаланиш барча сувчилар олдида турган энг муҳим вазифа бўлиб қолди. Сувдан тежаб-тергаб фойдаланган сувчилар учун колхоз правлениеси 20 процент миқдорида устама мукофот белгилаган.

Биз июль, август ойида мажбуриятга яраша ҳосил тўплаш мақсадида барча колхозчиларни, биринчи навбатда коммунист ва комсомолларни меҳнат вахтасида туриб ишлашга чақирдик. Колхоз правлениеси ва партия ташкилотининг чақириғи барча бригада ҳамда звеноларда қизғин қўллаб-қувватланди. Шу кеча-кундузда ҳамма бир ёқадан бош чиқариб, ҳар гектар ердан 26 центнер ўрнига 30 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашмоқда.

Исоқ ХОЛИҚОВ,
Бухоро область Вобкент районидаги «Ленинобод» колхозининг раиси, республикада хизмат кўрсатган пахтакор.

ҚАРДОШЛАР МАСЛАҲАТИ

САМАРҚАНД. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қардош Тожикистон ССР пахтакорларининг Регар район ижроия комитети раиси С. Абдуллаев бошлиқ бир группа вакиллари Самарқандга келдилар. Меҳмонлар икки группага бўлиниб, мажбуриятларнинг бажарилишини кўздан кечира бошладилар.

Тожикистон пахтакорлари областнинг йирик Иштихон районининг хўжаликларида бўлганларида ғўза парвариши, ғалла ўрим-йиғими, давлатга чорвачилик маҳсулотлари етказиб бериш билан атрофлича танишдилар. Илғор колхозлар ва бригадаларнинг иш тажрибасини синчиклаб ўргандилар. Бу ердаги Фрунзе номли колхоз ғўзани группа усулида суғориш, оз сув билан кўп экинни сувдан чиқаришнинг ташаббускори ҳисобланади. Меҳмонлар колхознинг кўпчилик бригадаларида бўлиб, ана шу тажрибани маъқулладилар, сувчилар билан суҳбатлашдилар.

Колхознинг А. Абдиев бошлиқ бригадаси ўтган йили гектаридан 35 центнердан хирмон кўтарган, бу йил 40 центнер учун курашяпти. 135 гектар ердаги ғўза текис ривожланмоқда. Ҳар тупи ўрта ҳисобда тўрт-бештадан кўсаклаган, 15-20 тагача гул ва тугунчалари бор. Т. Ғаниев, А. Эргашев бошлиқ бригадаларда ҳам икки марта суғорилган ва икки ярим марта озиқлантирилган ғўзалар серҳосил бўлиб ривожланмоқда. Уларнинг бу меҳнат муваффақиятлари мусобақадошларни жуда мамнун этди.

Меҳмонлар «Ўзбекистон» колхозида бўлганларида далада колхозчилар, механизаторлар ва бригада бошлиқлари билан қизғин суҳбатлашдилар. Н. Ражабов бошлиқ 16-бригада даласида бўлган суҳбат жуда қизиқарли ўтди.

— Мажбуриятингиз неча центнердан, — сўрайди Тожикистон ССР Ленин районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг бош агрономи И. Сўфиев.

— 30 центнер, — деб жавоб берди бригада бошлиғи Н. Ражабов.

— Ҳозир тўрттадан кўсак бор экан, демак, 10 центнер ҳосил тўпланган, яна икки ярим марта комплекс парвариш қилсангиз, мана шу гул ва шоналар кўсакка айланиб, камида 35 центнердан беришингиз мумкин.

Агроном ўртоқ И. Сўфиев ўз колхозининг қандай қилиб гектаридан 33 центнердан пахта етиштирганлигини, бу йил 2 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш учун қандай иш олиб борилаётганлигини ҳикоя қилиб беради, ҳосил тўплаш давридаги янги, муҳим агротехника тадбирларини айтади, ҳамма майдонларда яна бир марта ғўзани тупидан озиқлантиришни тавсия этади. Колхоз раиси Шоди Назаров меҳмонларнинг таклифини маъқуллайди.

Меҳмонлар тажрибаларини ўртоқлашиш билан бир қаторда, ғўза парваришидаги нуқсонларни дўстона очиб ташладилар. Баъзи колхозларнинг раҳбарлари ғўзамиз ўтган йилдагидан яхши, деб ҳосил тўплаш давридаги тадбирларни амалга оширишга етарли эътибор бермай қўйганлар. «Партия XXII съезди» колхозида «шарбат» ҳовузлари кўринмайди, сувдан фойдаланиш ёмон. Айрим карталар чала суғорилган, чуқур жойларга сув тўпланиб, картанинг баланд ёки нишаброқ еридаги ғўзалар сувга қониқмаган.

Карл Маркс номли колхозда асосий кучлар дала ишларига тортилмаган. Ф. Нормуродов, Б. Остонов бошлиқ бригадаларда ишга яроқли кишиларнинг бир қисми ғўза парваришига қатнашмайди. Бу бригадаларнинг 228 гектар ердаги ғўзаси энди бир марта озиқлантирилган, ягана кечиктирилганлиги оқибатида ғўза туплари 35-40 сантиметр баланддан шохлаган, кўсаклар кам. Меҳмонлар бу ғўзаларни тезда озиқлантириш, суғориш олдидан «шарбат» оқизиш зарурлигини айтдилар.

Тожикистонликлар район колхоз ва совхозларида ғалла ўрим-йиғими кечиктирилаётганлигини, арпа қовжираб нобуд бўлаётганлигини таъкидладилар. Комбайн агрегатлари кўпинча машина кутиб, бекор туриб қолмоқда. Давлатга дон сотиш суст боряпти.

Мусобақадошлар аниқлаган камчиликлар район партия комитетининг кенгайтирилган бюро йиғилишида муҳокама қилинди. Уларнинг дўстона маслаҳатлари ва таклифларини амалга ошириш юзасидан конкрет чора-тадбирлар белгиланди.

Л. ЭРГАШЕВ.

АСЛО БУЗИЛМАС ДЎСТЛИК

МОСКВА, 21 июль. (ТАСС мухбири). Польша Халқ Республикасининг 21 йиллигига бағишланиб, бугун СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг конференц-залида Москва меҳнаткашлари вакилларининг тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилиш президиумида — совет давлат ва жамоат арбоблари, саноат корхоналарининг донгдор ходимлари, фан ва маданият арбоблари, шунингдек Польша Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Эдмунд Пшчулковский, Польша элчихонасининг дипломатик ходимлари бор эди.

Йиғилишни КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари Р. Ф. Деменьёва очди.

«Серп и Молот» заводининг мастери Н. А. Драч, СССР Фанлар академияси славяншунослик институтининг директори И. А. Хренов, Ростокино мўйна комбинати комсомол комитетининг секретари Лидия Лосева сўзга чиқиб, совет ва поляк халқларининг мустаҳкам қардошлик алоқалари тўғрисида гапирдилар.

Польша Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Эдмунд Пшчулковскийнинг нутқи зўр қизиқиш билан тингланди.

(ТАСС).

Советлар мамлакатида

ТРАКТОРЛАР ТУРИ КЎПАЙМОҚДА

ХАРЬКОВ. Харьков машинасозлари турли вазифаларни бажарадиган тракторларнинг учта тажриба нусхасини тайёрладилар. Бу тракторлар двигателининг қуввати 30 от кучига тенг.

Бу машиналардан бири дарахтларни парвариш қилиш учун мўлжалланган. Машина кесилган ёғочларни ўрмон ичидан ташиб чиқариши, шунингдек ундан осма ва тиркама қуроллар билан хилма-хил қишлоқ хўжалик ишларида фойдаланиш мумкин.

Масалан, янги ўзиюрар шасси эса культивация қилиш вақтида ҳозирги вақтда завод кўплаб ишлаб чиқараётган «Т-16» машинасига нисбатан бир соатда икки баравар кўп ҳажмдаги ишларни бажариши мумкин.

ҚУТБ ҲАВЗАСИДА ЁМҒИР ЁҒМОҚДА

ЛЕНИНГРАД. «Северний полюс-14» илмий станцияси кўчиб юраётган районда об-ҳаво одатдан ташқари илиқ бўлиб турибди. Бу ерда ёмғир ёғмоқда. Бу эса баланд кенгликларда камдан-кам учрайдиган воқеадир.

«Северний полюс-14» кўчиб юрувчи станциясининг бошлиғи Юрий Константинов бундай деди: Қутбчилар белгиланган программа бўйича иш олиб боришни давом эттирмоқдалар. Лагерь жойлашган муз Шимолий Муз океанида икки ойдан кўпроқ вақтдан буён кўчиб юрибди.

«ТДТ-55» ТРАКТОРИ КОНВЕЙЕРДАН ЧИҚДИ

ПЕТРОЗАВОДСК. Онегадаги трактор заводининг йиғув цехи дарвозасидан кўплаб ишлаб чиқариладиган «ТДТ-55» тракторининг дастлабки туркуми чиқарилди. Бундай тракторни завод конструкторлари яратган.

Янги машина ўрмон ичидан ёғоч ташиб чиқарадиган аввалги «ТДТ-40 М» типидаги трактордан талай унумли ишлайди. Бу машина ўрмон шароитида капитал ремонт қилинмасдан олти минг соат давомида ишлай олади. Бу эса илгари чиқарилган машинанинг ишлаш муддатидан икки баравардан зиёд кўпдир.

100.000-«ЗАПОРОЖЕЦ»

ЗАПОРОЖЬЕ. «КОММУНАР» АВТОМОБИЛЬ ЗАВОДИНИНГ АСОСИЙ ЙИҒУВ КОНВЕЙЕРИДАН 100.000-«ЗАПОРОЖЕЦ» АВТОМОБИЛИ ЧИҚДИ. БУ ЮБИЛЕЙ МАШИНАСИНИ АЛЕКСАНДР СИНЕПОЛЬСКИЙНИНГ БРИГАДАСИ ЙИҒДИ. (ТАСС).

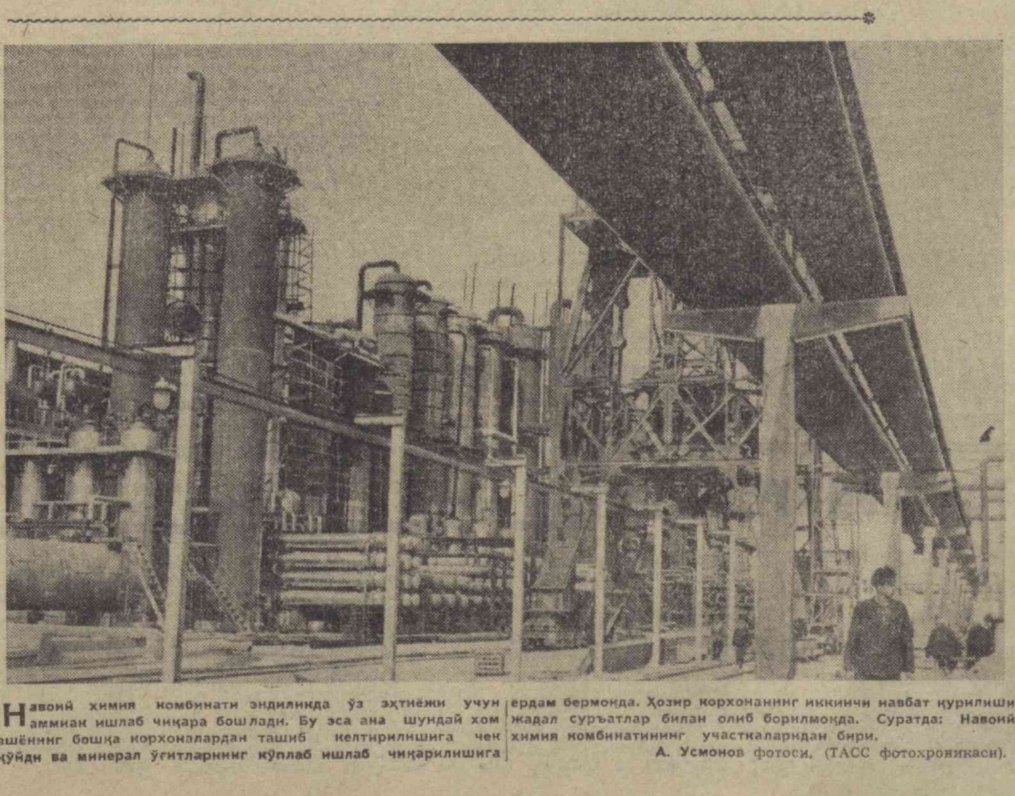

Навоий химия комбинати эндиликда ўз эҳтиёжи учун аммиак ишлаб чиқара бошлади. Бу эса ана шундай хом ашёнинг бошқа корхоналардан ташиб келтирилишига чек қўйди ва минерал ўғитларнинг кўплаб ишлаб чиқарилишига ёрдам бермоқда. Ҳозир корхонанинг иккинчи навбат қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Суратда: Навоий химия комбинатининг участкаларидан бири.

А. Усмонов фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

МУКОФОТ МУБОРАК, АЗИЗ ОНАЛАР

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўзбекистон ССРда яшовчи кўп болали оналарга «Қаҳрамон она» фахрий унвони бериш тўғрисида*)

Ўн ва ундан кўп бола туғиб, тарбиялаб ўстирган қуйидаги оналарга **«Қаҳрамон она»** фахрий унвони берилсин, **«Қаҳрамон она»** ордени ва СССР Олий Советн Президиумининг ёрлиқлари топширилсин:

181. **Раҳимова** Ҳавохон — Ўзбекистон районидаги «Пахтақайнар» колхозининг аъзоси.
182. **Раҳматова** Саддихон — Қува районининг Қува қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
183. **Сардар** Татьяна Михайловна — Марғилон шаҳридаги 3- қурилиш-монтаж бошқармасининг ходими.
184. **Тешабоева** Ҳанифа — Олтиариқ районидаги «Большевик» колхозининг аъзоси.
185. **Тиллаева** Жамилахон — Ленинград районидаги «Коммунизм» колхозининг аъзоси.
186. **Умарова** Амина — Ўзбекистон районининг Оқмачит қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
187. **Ҳошимова** Жамила — Қува районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг аъзоси.
188. **Холматова** Тожиби — Қува районидаги «Фарғона» колхозининг аъзоси.
189. **Ҳикматуллаева** Саломат — Поп районининг Поп қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
190. **Шерматова** Хайринисо — Бағдод районидаги «Ленинград» колхозининг аъзоси.
191. **Эргашева** Собирахон — Ўзбекистон районининг Яйпан қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
192. **Ёқубова** Айёмхон — Ленинград районининг Қақир қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИДА

193. **Абдуллаева** Оқилжон — Хива районининг Тошмачит қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
194. **Отажонова** Норжон — Хазорасп районининг Янгибозор қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
195. **Дўсова** Шарифа — Урганч шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
196. **Қўнғиротбоева** Қиммат — Гурлан районидаги «Правда» колхозининг аъзоси.
197. **Мадраҳимова** Ёқутжон — Урганч шаҳри, рўзғор ишидаги аёл.
198. **Мадраимова** Ёқутхон — Ҳазорасп районининг Янгибозор қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
199. **Рўзибоева** Гулжон — Ҳазорасп районининг Усталар қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
200. **Самандарова** Ҳаво — Ҳазорасп районининг Тошкўпир қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
201. **Уринова** Пошша — Ҳазорасп районидаги Ленин номли колхозининг аъзоси.
202. **Ҳалимбоева** Солия — Шовот районидаги «Партия XIX съезди» колхозининг аъзоси.
203. **Худойберганова** Ёқут — Ҳазорасп районидаги К. Маркс номли колхозининг аъзоси.
204. **Худойберганова** Равия — Хива районининг Дашёқ қишлоғи, рўзғор ишидаги аёл.
205. **Шонийзова** Тожигул — Гурлан районидаги «Коммунизм» колхозининг аъзоси.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. МИКОЯН.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1965 йил 10 июль.

*) Боши газетанинг 21 ва 22 июль сонларида.

Андижон шаҳридаги Володарский номли тикув фабрикасининг ишчиси Карима Аҳмедова Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги ва В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига вахтада туриб ишламоқда. У смена топшириқларини ҳамиша орттириб бажаришга эришяпти ва нуқул сифатли маҳсулот тайёрлаяпти. Суратда: корхонанинг илғор чевари Карима Аҳмедова.

А. Тўраев фотоси.

Партия турмуши

ТАШАББУСКОР ИНСТРУКТОР

Раҳимжон фермадаги аҳволни кўрди-ю, диққат бўлди. Наҳотки, бепарволик шунчалик бўлса. Ахир иш чатоқ-ку. Агар аҳвол шундай давом этаверадиган бўлса, ферма фойда келтириш у ёқда турсин, кони зарар бўлади-ку. Йўқ, ферма бойлик келтирадиган хазинага айланиши керак. Бунинг учун ишни яхши ташкил этмаса бўлмайди.

Шу ўй, шу фикр билан у совхоз раҳбарлари ёнига келди. Мутахассислар билан маслаҳатлашди. Кўпчилик ягона йўл — совхоздаги фермаларни ихтисослаштириш. Лекин бу билан ҳам иш битмайди: Одамларни ҳам отлантириш керак. Фермага меҳнатсевар киши раҳбарлик қилсин деган фикрга келди. Бу ҳаммага маъқул тушди. Совхоз дирекцияси, партия комитети ташаббусни маъқуллаб, ихтисослаштирилган махсус чорвачилик бўлими ташкил этиш керак, деган фикрга келди.

Кўп ўтмай, қарор амалга ошди. Ихтисослаштирилган бўлимга 3220 қўй, 212 қорамол бириктиб қўйилди. Деҳқончилик ишларида ўзини кўрсатиб, обрў орттирган, чорвачиликни ҳам яхши биладиган ташкилотчи киши топилди. У «Октябрь» бўлими партия ташкилотининг секретари ўртоқ Расулжон Саксонбоев эди. Райком инструктори ўртоқ Р. Маматқулов ҳам ана шу бўлимга бошқарувчи бўладиган одам шу киши деган фикрда эди.

Янги бўлимда иш ем-хашак базасини мустаҳкамлашдан бошланди. 523 гектар майдон учта бригаданинг қўлига топшириб қўйилди. Бу бригадалар чорванинг ош-нони масаласини ҳал қилиб бердилар.

Оқилона йўл нақадар тўғрилигини шу йилнинг дастлабки ойларидаги ютуқлар ҳам кўрсатиб турибди. Бўлим сигирлардан бузоқ олиш, гўшт ва сутни кўпайтириш соҳасида яхши кўрсаткичларга эришди. Ойлик, квартал топшириқлари мунтазам равишда ортиғи билан бажарилмоқда. Мунисой Соҳибова, Сорахон Машарипова сингари моҳир сут соғувчилар сигирлардан тобора кўпроқ сут соғиб олмоқдалар. Бўлим чорвадорлари бу йил камида 350 тонна сут, 105 тонна гўшт, 34 центнер жун етиштиришга аҳд қилишган. 200 гектар майдондаги маккажўхори, 210 гектар майдондаги оқжўхори ва 85 гектар ердаги беда яхши парвариш қилиниб, мўл ҳосил олинмоқда.

Бу муваффақиятларда райком инструктори Раҳимжон Маматқуловнинг муносиб ҳиссаси бор. У район партия комитети томонидан «Октябрь 40 йиллиги» совхозига юборилган. Бу ерда партиявий-ташкилий, партиявий-тарбиявий, оммавий-сиёсий ишларнинг савиясини оширишда, чорвадорлар, пахтакорлар орасида социалистик мусобақани қизитишда камтар инструкторнинг хизмати катта. У оддий кишилар, мутахассислар, коммунистлар билан маслаҳатлашиб, уларнинг фикрларини эътибор билан тинглайди, совхоз партия комитети, бошланғич партия ташкилотларининг секретарларига маслаҳатлар беради, иш ўргатади, кўмаклашади. Инструктор — райкомнинг совхоздаги кўз-қулоғидир.

Совхозда энг яхши пахтакорлар, машъал чорвадорлар шонли партия сафига кўплаб қабул қилинмоқда. Бунда ҳам Раҳимжоннинг муносиб ҳиссаси бор. Йил бошидан буён 12 киши партия сафига ўтган бўлса, шулардан 9 киши оддий ишчилар, моддий ноз-неъмат ижодкорларидир. Тожихон Эргашева, Самижон Норматов, Ҳакимжон Хўжамуродов, Ҳакимжон Камолов сингари коммунистлар партия сафига ўтгандан кейин яна ҳам яхшироқ меҳнат қилиб, ҳаммага ибрат кўрсатмоқдалар.

Илғор пахтакорлар тажрибасини оммалаштиришда ҳам ўртоқ Маматқулов ташаббус кўрсатди. У Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, комплекс механизациялашган бригада бошлиғи Қурбон Кенжаевнинг қандай қилиб мўл ва арзон пахта етиштиришдаги тажрибаларини ипидан игнасигача ўрганиб чиқди. Кейин шу ҳақда ўзи доклад текстини тайёрлади. Қурбон Кенжаевнинг бошқа бригадаларда суҳбатини уюштирди. Атоқли механизатор машинанинг кучидан қандай қилиб тўла-тўкис фойдаланиш ҳақидаги иш тажрибаларини ҳаммага сўзлаб берди. Кейинроқ Қурбон Кенжаев иштирокида семинар ўтказилди.

Совхоз меҳнат аҳлини ўз зиммасига олган мажбуриятларни шараф билан бажаришга сафарбар этишда, ҳар бир коммунистнинг ташаббусини оширишда райком ходимининг роли жуда катта. Раҳимжон ўзига нақадар масъулиятли вазифа ишониб топширилганини, инструктор ҳаёт қайнаб турган жойда райкомнинг вакили эканлигини, ҳамма нарсага масъул эканлигини ҳис қилади. Шу ҳис, шу туйғу уни ҳормай-толмай меҳнат қилишга, совхоз ишчиларини коммунистик руҳда тарбиялаш учун курашда ҳамма воситалардан фойдаланишга илҳомлантиради.

Раҳимжон колхоз партия комитетининг секретари Эркинжон Муқимов билан маслаҳатлашиб, худди шу кеча-кундузи коммунист, комсомолларнинг авангардлигини оширишга алоҳида эътибор бермоқда.

— Асат ойида айниқса яхши меҳнат қилмасак бўлмайди, деди райком инструктори. — Ҳар бир коммунист, ҳар бир комсомол, ҳар бир пахтакор ҳосилнинг тақдири учун жавобгардир. Ҳар бир коммунист пахта даласида байроқдор бўлсин.

Механизаторлар, сувчилар — ҳамма бирдек фидокорона меҳнат қиляпти. Қариялар ҳам шу долзарб кунларда ёшларга кўмаклашиб, «ҳосилот халтаси» билан далага чиқадиган бўлишди. Далаларга машина-араваларда маҳаллий ўғит чиқарилмоқда. Ахир, ҳар кафт ўғит, ҳар қатра сув ғўзага дармон. Сувчилар туни билан эгатларга «шарбат» оқизмоқдалар. Бунда ҳам инструкторнинг ҳиссаси бор.

Совхозда ўттизцентнерчилар мусобақаси авж олдириб юборилди. Ўттизцентнерчиларнинг байроқдори Ғуломжон Шомирзаев раҳбарлик қилаётган бўлим пахтакорлари 1220 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан «оқ олтин» кўтаришга бел боғлаб, ҳар бир туп ғўзани меҳр-муҳаббат билан парвариш қилмоқдалар. Шу бўлимнинг Қурбон Кенжаев, Бозор Эргашев ўртоқлар бошлиқ бригадалари қирқцентнерчилик ҳаракатини бошлаб бердилар. Эсонали Муродов, Усарбой Ҳамроқулов, Маъфиратой Жўраева ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам ҳар бир туп ғўзада кўсаклар тобора кўпаймоқда.

— КПСС Марказий Комитетининг октябрь, ноябрь Пленумлари шунингдек, март Пленуми ҳаммамиздан, шу қаторда биз партия ходимларидан ташаббус кўрсатиб ишлашни талаб қилди, — деди Раҳимжон Маматқулов, — инструктор қуруқ маълумот тўплаш билан шуғулланмаслиги керак. У ҳар бир коммунистнинг юрагига йўл топиб, бу юракка сезгирлик билан қулоқ солиб, одамлар ҳақида ғамхўрлик қилиши, қишлоқда социалистик мусобақа байроғини баланд кўтаришда партия ташкилотига ёрдам бериши керак.

Раҳимжон Маматқулов шу қишлоқда туғилиб ўсган. У шу ерда камол топди. Тошкент қишлоқ хўжалик институтида ўқиб, малакали мутахассис бўлиб етишди. Экономист Раҳимжон Маматқулов вазмин, ишчан, ҳар бир тадбирни белгилашдан олдин унинг фойда-зарарини чўтга солиб, оқилона иш тутадиган, партия ходими деган улуғ номга муносиб бўлиш учун ҳамиша интиладиган киши.

У. ҲАЛИМОВ,

Фарғона область, Киров райони.

ЖАМОАТ ХЎЖАЛИГИНИНГ ИККИ ТУРИ

ПРОПАГАНДИСТЛАРГА ЁРДАМ

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Октябрь социалистик революцияси ғалабасининг дастлабки кунларидан бошлаб қишлоқда якка хўжалик ўрнига жамоат хўжалигини вужудга келтириш ҳамда қишлоқ хўжалигини шу асосда ривожлантириш чораларини кўрдилар. Бу соҳада революцион аҳамиятга эга бўлган ташкилий-иқтисодий тадбирлар амалга оширилди. Советларнинг II съездида В. И. Лениннинг таклифи билан қабул қилинган Совет ҳукуматининг ер тўғрисидаги биринчи Декретида жамоат хўжаликлари — социалистик қишлоқ хўжалиги корхоналари вужудга келтириш вазифаси белгиланди.

Партия ва ҳукумат бошчилигида коммунистларнинг ташаббуси билан мамлакатда давлат хўжалиги — совхоз ва коллектив хўжалик — колхозлар ташкил этишга киришилди. Шундай қилиб қишлоқ хўжалигида социалистик ишлаб чиқаришнинг мустаҳкам таянчи бўлган жамоат хўжалигининг икки тури юзага келди. Социалистик давлатимизнинг мустаҳкамланиб, куч-қудратга тўлиб, гуллаб-яшнаши йилларида Коммунистик партия ғамхўрлигида колхоз ва совхоз хўжаликлари ниҳоятда тараққий этди.

Коммунистик партия қишлоқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан белгилаган ҳар бир тадбир халқнинг заковати, ижодий меҳнати туфайли тез суръатлар билан амалга оширила борди. Бироқ, Улуғ Ватан уруши қишлоқ хўжалигимизга катта зарар етказди. Партия урушдан кейин амалга оширган қатор муҳим тадбирлар, партия, совет, қишлоқ хўжалик ходимларининг, умуман бутун совет халқининг фидокорона меҳнати туфайли 1950 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқариш урушдан аввалги йил даражасига яқинлашди. Аммо, саноатнинг тез ривожланишига, шаҳарлар аҳолисининг кўпайишига нисбатан қишлоқ хўжалигининг ўсиши анча орқада эди.

Бунинг сабаби нимада эди? Колхозлар ҳажмининг кичиклиги илғор техникани кенг қўлланиш, меҳнат унумдорлигини янада ошириб боришга халақит берди. Шу сабабли колхозларни йириклаштиришга тўғри келди. 1950—1953 йилларда колхозлар йириклаштирилди. Мамлакатдаги 254 минг колхоз йириклаштирилиб, 93,5 мингга келтирилди. Ўзбекистонда 1950 йилда 3215 колхоз бўлган бўлса, йириклаштирилиши натижасида уларнинг сони 1953 йилда 2533 тага келди. Кейинги йилларда ҳам янги совхозлар тузилиши билан бирга колхозларни йириклаштириш ва мустаҳкамлаш иши давом этди. 1964 йилда Иттифоқимиз бўйича колхозлар сони 38,3 мингта, совхозлар — 10075 тани ташкил этди. Ўзбекистонда ҳам ана шу процесс давом эттирилди. Республикада ҳозир 989 та йирик колхоз ва 286 та совхоз бор. Колхоз ва совхозлар йириклашишининг иқтисодий аҳамияти катта, албатта.

КПСС Марказий Комитетининг 1953 йилги сентябрь Пленумидан кейин қишлоқ хўжалигида анча муваффақиятларга эришилди. Аммо бу Пленумда белгиланган тадбирлар кейинчалик мустаҳкамланмади. Бундай аҳвол планли, пропорционал ривожлантириш, кенгайтирилган такрор ишлаб чиқариш қонунлари, ижтимоий ва шахсий манфаатларни бир-бирига боғлаб олиб бориш ҳамда моддий манфаатдорлик принципларига риоя қилинмаганлиги натижасида юз берди.

КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалигида юз берган қийинчиликларнинг асосий сабабларини ўрганиб чиқди. Партиямиз Марказий Комитетининг шу йилги март Пленуми қишлоқ хўжалигида юз берган жиддий хато, камчиликларни очиб ташлади ва бу муҳим соҳани илмий асосда ривожлантириш режаларини белгилаб берди. Кейинги йилларда социалистик хўжаликни ривожлантиришнинг иқтисодий қонунлари ҳисобга олинмаганлиги ва унга амал қилинмаганлиги оқибатида қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишда планлаштириш, харид нархи белгилаш, кредит ва молия ҳаракатида фақат ялпи маҳсулотни ҳисобга олиш практикаси устунлик қила бошлади. Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш вазифалари иқтисодий тадбирлар билан етарли даражада мустаҳкамланмади, жумладан совхозлар қурилиши, айниқса колхозлар материаллар ва жиҳозлар комплекти билан тўла таъминланмади. Колхоз ва совхозларда деҳқончилик маданиятини ошириш, ҳосилдорликни кўтаришдек муҳим ишни амалга ошириш ўрнига алмашлаб экиш тартиби бузилди, ҳатто айрим ҳолларда деҳқончиликнинг элементлар қоидаларига ҳам риоя қилинмади. Буларнинг ҳаммаси ердан унумли фойдаланишга халақит берди, белгиланган планларнинг бажарилмай қолишига олиб келди.

КПСС Марказий Комитети март Пленуми қишлоқ хўжалигини ривожлантириш коммунизм ғалабасини таъминлаш учун курашда ҳаётий аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб, йўл қўйилган хато ва камчиликларни тезда тугатиш чораларини белгилар экан, иш методини тубдан қайта қуриш билан бирга ишлаб чиқаришни ривожлантиришда моддий ва маънавий стимуллардан кенг иқтисодий асосда фойдаланиш вазифасини қўйди. Пленум қарорида, жамоат хўжаликларининг истиқболи кўрсатиб берилди. «Бизнинг вазифамиз, — дейилади қарорда, — бир форманинг иккинчисига айланишини тезлаштириш эмас, балки жамоат хўжалиги ҳар икки турининг ривожланиши ва гуллаб-яшнаши учун бутун чоралар билан ёрдам беришдан иборат».

Ишлаб чиқарувчи кучларнинг тўхтовсиз ўсиб бориши ва улардан энг максимал фойдаланиш, ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва хўжаликни бошқариш методларини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини муттасил ошириб бориш, моддий манфаатдорлик принципига қатъий риоя қилиш колхоз ва совхозлар тараққиётининг иқтисодий асосидир. Шу тариқа аста-секин коммунизмга ўтиш даврида қишлоқда жамоат хўжалигининг ҳар икки тури ҳам такомиллашиб ва ривожланиб боради.

КПСС XXII съезди қабул қилган Программада, коммунизмда ишлаб чиқариш воситалари умумхалқ мулки бўлади деб таъкидланган. Шу сабабли социализмдан аста-секин коммунизмга ўтиш даврида колхоз-кооператив мулкини умумхалқ мулки даражасига кўтариш керак. Лекин бу процесс узоқ давом этади. Бу ҳол қишлоқ хўжалигида маъмурий йўл билан колхоз ва совхозларни бирлаштириш ёки колхозларни совхозларга қўшиб юбориш мумкин, деган баъзи кишиларнинг мулоҳазалари бутунлай асоссиз эканлигини кўрсатади.

СССРда 1955—1960 йилларда ҳукумат органларининг қарори ва колхозчиларнинг розилиги билан иқтисодий заиф колхозларнинг бир қисми совхозларга бирлаштирилди. Лекин меҳнатга қобилиятли кишилар кам бўлган, даромади ҳам шунга яраша бўлган заиф колхозларгина совхозларга бирлаштирилди. Заиф колхозлар экономикасини юксалтириш учун уларни техника билан таъминлаш ва ихтисослаштиришга жуда катта маблағ зарур бўлур эди. Бундай маблағни фақат давлатгина сарфлай олади. Шу сабабли давлат заиф колхозларни совхозларга бирлаштириш йўлини тутди.

Бироқ барча колхозларни ана шу йўл билан бирлаштириш мумкин эмас, чунки колхозлар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришда ўзларининг моддий стимулидан маҳрум бўлиб қолган бўлур эди.

Бинобарин, колхозларни совхозларга айлантириш ягона умумхалқ мулкига ўтишда тўғри йўл бўла олмайди. Бу колхоз ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш даражасини ошириш орқали бўлади. Коммунистик тараққиёт жараёнида колхозлар хўжаликни бошқаришнинг ва ижтимоий меҳнатни рағбатлантиришнинг янги усулларини ишлаб чиқмоқдалар. Бошқаришнинг ҳозир вужудга келган энг прогрессив усуллари ва ташкилий формалари коммунистик типдаги корхоналарда ҳам сақланиб қолади. Чунки коммунистик жамият хўжалигининг асослари ҳозирги пайтда яратилмоқда ва деҳқонлар ишчилар синфи ҳамда интеллигенция билан биргаликда хўжаликнинг коммунистик формаларини ишлаб чиқишга ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

Колхозларда ҳам совхозларда бўлгани каби ишлаб чиқариш воситалари бир хўжалик доирасида ишчи кучи қўлидадир. Шу туфайли ишлаб чиқариш-техника хизмати кўрсатиш формасидаги тафовутлар йўқ бўлиб бормоқда. Бундай тафовутлар ҳозир миқдор жиҳатидангина мавжуддир.

Колхозларнинг техника билан таъминланиш даражаси оширилса ва совхозларда мавжуд энергетика қувватларидан яхшироқ фойдаланилса, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши янада жадал юксалиши равшан. Колхозларда меҳнатга бевосита пул билан ҳақ тўлаш жорий этилганлиги совхозларда меҳнатга ҳақ тўлаш формасига яқинлашди.

Коммунизм қуриш жараёнида совхозлар ҳам ривожланади ва такомиллашади. Совхозлар колхозлар билан ишлаб чиқариш алоқаларини мустаҳкамлаб ва ривожлантира бориб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида илғор тажриба мактаби бўлиб қолади.

КПСС Марказий Комитети март Пленуми қишлоқ хўжалигини тез юксалтиришни таъминлаш мақсадида муҳим қарорлар қабул қилди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашнинг бир неча йиллар учун қатъий плани белгиланди. Давлат иқтисодий заиф колхозларнинг қарзини кечиб юборди. Эндиликда мелиорация ишлари давлат ҳисобига бажарилади.

Март Пленуми қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда фаннинг ролини ошириш вазифасини қўйди, олимларнинг колхоз ва совхоз ишлаб чиқариши билан боғланишини мустаҳкамлаш зарурлигини таъкидлади. Олимлар фан ютуқларинигина эмас, балки илғорлар тажрибасини ҳам жорий этишда колхоз ва совхозларга ёрдам беришлари керак.

Қишлоқ хўжалигида амалга ошириш кўзда тутилган тадбирларнинг яхши самара бериши учун колхоз ва совхозларга раҳбарликни яхшилаш, хўжаликни бошқаришнинг ленинча принципларига, социализмнинг объектив иқтисодий қонунлари талабларига риоя қилиш, демократик централизмни ривожлантириш, ишлаб чиқариш масалаларини муҳокама қилишга колхозчиларни ва совхоз ишчиларини кенг жалб этиш зарур.

Шундай қилиб, ишлаб чиқаришнинг ривожланиши, ишлаб чиқариш муносабатларининг такомиллашуви жараёнида қишлоқ хўжалиги янада юксак поғонага кўтарилади ҳамда ишлаб чиқариш ва тақсимотнинг коммунистик формаларига ўтиш учун имконият яратилади. Колхозлар иқтисодий шароити жиҳатидан қишлоқ хўжалигида умумхалқ корхоналари билан тенглашиб олади.

Колхоз-кооператив мулкининг умумдавлат мулки даражасига кўтарилиши ва жамоат хўжалиги икки турининг бир-бирига қўшилиб кетиши шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги асосий тафовутларни тугатишга шароит яратади.

В. МАЛЕНИН,

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети сиёсий иқтисод кафедрасининг мудири, иқтисод фанлари кандидати.

ЎЗАРО ТЕКШИРИШ БОШЛАНДИ

ҚАРШИ. («Совет Ўзбекистони» мухбиридан телефон орқали). Қардош Тожикистон ССР қишлоқ хўжалик ходимларидан бир группаси Қашқадарё областида текшириш ўтказмоқда. Ўзаро текшириш бригадасига Тожикистон ССР Сув хўжалиги министрининг ўринбосари ўртоқ Ё. Ҳамидов бошчилик қилмоқда.

Тожикистонлик мусобақадошлар Қарши районидаги Энгельс номли, «Ленинизм», Яккабоғ районидаги Калинин номли, Энгельс номли, «Коммунизм» колхозларида ва бошқа бир қанча хўжаликларда бўлиб, 1965 йилга олинган социалистик мажбурият шартларининг қандай бажарилаётганлигини кўздан кечирдилар.

Тожикистон қишлоқ хўжалик ходимларининг вакиллари область далаларида бир неча кун бўладилар.

ЎзТАГ МУХБИРЛАРИНИНГ ХАБАРЛАРИДАН

МАККАЖЎХОРИДАН МЎЛ-КЎЛ СИЛОС

Ленинград районидаги Энгельс номли колхознинг меҳнаткашлари ҳар бир сигирга 16 тоннадан маккажўхори силоси бостиришга қарор бердилар. Улар экинларни меҳр билан парвариш қилиб, маккажўхоридан мўл ҳосил етиштирдилар. 66 гектар массивда маккажўхорининг бўйи қарийб 6 метрга етиб қолди. Деҳқонлар ҳар гектар ердан бир ярим минг центнер кўкпоя йиғиштириб олишни мўлжалламоқдалар. Бу эса 6 минг тонна тўйимли озуқа ғамлаш имконини беради.

Колхозда маккажўхорини йиғиштириб олиш ва силос бостириш графиги ишлаб чиқилди. Бу соҳадаги ишларни ўн кун ичида тамомлаш кўзда тутилади.

ҚАРДОШЛАРИМИЗ УЧУН

Фарғона областидаги ихтисослаштирилган хўжаликларнинг меҳнаткашлари янги ҳосил узумининг дастлабки қисмини Москва ва Ленинградга жўнатдилар. Бағдод ва бошқа районларнинг токзорларида етиштирилган ширин-шакар узум ана шу қаҳрамон шаҳарларга юборилди.

Бу йил узумдан мўл ҳосил етиштирилмоқда. Ташлаб қўйилган тошлоқ ерларда барпо этилган ёш токзорларда айниқса ҳосил мўл бўлаётир. Масалан, «Фарғона» совхозида, Бағдод районидаги «Большевик» колхозида ҳар гектар токзордан 10-12 тонна узум етиштирилмоқда. Кўп йиллик тажриба шуни кўрсатдики, тошлоқ майдонлардаги токлар яхши парвариш қилинса, мўл ҳосил етиштириш мумкин. Фарғоналиклар 500 гектар ана шундай майдонни ўзлаштирдилар.

ФИДОКОРЛАР

ХАТЛАРГА ОБЗОР

Фидойилик — совет кишисининг энг яхши фазилати. Ватан ободлиги, халқ фаровонлиги йўлидаги интилиш ва орзу-истаклар ҳар бир касб эгасини фидойиликка ундайди. Ўз ишининг устаси, касб-корининг омилкори бўлган кишилар ҳар қандай қийинчиликларни мардонаворлик билан енгиб, ишлаб чиқариш топшириқларини муваффақиятли адо этмоқдалар.

Фахри Сулаймонов ҳам шундай кишилардан. Унинг меҳнат муваффақиятлари ҳақида штатсиз мухбиримиз В. Пришчепа завқ-шавқ билан ҳикоя қилади. Ҳақиқатан ҳам Фахри қўли гул бинокор. Яйдоқ майдонда уй-жой тиклайди, саноат корхоналари бунёд этади. Бетонлаш, дурадгорлик, бўяш ишларини олдинма-кейин бажариб, биноларни бир йўла қўлдан чиқаришга қодир комплекс бригадага бошчилик қилмоқда. У ишбоши бўлган коллектив аъзолари жуда аҳил. Ҳамиша бир-бирларига кўмакдош. Бири билмаганини иккинчисидан ўрганади. Шундай қилиб, умумий ишга муносиб ҳисса қўшишади. Бригада азаматлари шу кеча-кундузда Фарғона азот ўғитлари заводининг дефолиант цехидаги сўнгги қурилиш ишларини қўлдан чиқаришяпти. Ҳозирнинг ўзидаёқ бригада 8 ойлик планни бажариб қўйди. В. Кабутов, Г. Аҳмедов, А. Абдураҳмонов каби бинокорлар ҳар жиҳатдан бошқаларга ибрат бўлишмоқда. Ленин орденли бригадир Ф. Сулаймонов бригадаси қўлидан чиққан ҳар бир бино юқори сифатли.

Бинокорлик касбига меҳр қўйганлар эл-юрт эътиборига сазовор бўлишмоқда, обрўлари ортиб бормоқда. Улар халқ хўжалигимизнинг гуркираб ривожланишига, янги ишлаб чиқариш қувватларининг фойдаланишга топширилишига, кишиларнинг шинам уй-жой биноларида яшашларига муносиб ҳисса қўшишмоқда. Катта Фарғона канали Андижон ва Фарғона қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда муҳим роль ўйнаб келаётганлиги ҳаммага аён. Кейинги вақтларда янги ерлар ўзлаштирилди. Шу муносабат билан Катта Фарғона каналининг суви икки йирик пахтакор область хўжаликларининг сувга бўлган талабини тўла қондира олмаяпти. Ана шу назар-эътиборга олиниб, яна бир канал — Кичик Фарғона канали қуришга киришилди. Бу канал Норин дарёсидан секундига 20 кубометр сув олади. Шу кунларда Кичик Фарғона каналининг Избоскан райони зонасида қурилиш ишлари кучайтириб юборилди. Қўприклар бунёд этилмоқда. Мухбир Ҳ. Жўраевнинг хабар қилишича, яқин кунлар ичида янги каналга сув қўйилади.

Андижон район колхозлараро қурилиш ташкилотининг бинокорлари ҳам ғайратга ғайрат қўшиб меҳнат қилишмоқда. Ярим йиллик қурилиш ишлари плани муваффақиятли бажарилди. Колхоз қишлоқларида 159 та типовой уй-жой бинолари, Куйбишев номли колхозда янги ҳаммом, «Коммуна», Энгельс номли, Тельман номли, колхозларда шинам дала шийпонлари фойдаланишга топширилди. Мактаб ўқитувчиси С. Қозоқов қурилиш ташкилотининг коммунист Абдуллажон Ходихонов прораблик қилаётган участкаси энг юқори кўрсаткичларга эришаётганлигини таъкидлайди. Участка фидокорлари етти ойлик қурилиш ишлари планини муддатидан илгари бажардилар. Кейинги ярим йил ичида 176 минг ўрнига 202 минг сўмлик қурилиш ишлари бажарилди.

«Ташсельмаш» заводида ҳам янги қувватлар ишга туширилмоқда. Яқинда янги цех фойдаланишга топширилди. Унда «ХТ-1,2» маркали пахта териш машиналарининг узеллари, эҳтиёт қисмлар, деталлар тайёрланмоқда. Цех замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган.

Чустлик А. Абдуллаев, Т. Узоқов, андижонлик С. Йигиталиев, марғилонлик Ҳ. Орипов, А. Аллаев, ғиждувонлик Т. Мақсудов ўртоқларнинг мақола-хабарларида ҳам меҳнатсевар бинокорлар, транспортчилар, ишчилар мақталади.

Тошкентдаги 2-темир йўл дистанциясининг бригадири Исроил Раимов ҳам фидокор транспортчилардан. У темир йўл транспортининг бетўхтов ва бехатар ҳаракат қилиши учун қайғуриб, йўлларнинг ҳолатини намунали даражада сақлашга эришмоқда. У бошлиқ бригада кишилари ўзларига бириктирилган йўл участкасининг ҳар бир қаричидаги ўзгаришларни зийраклик билан кузатиб туришади. Шунинг учун ҳам бу коллективга яқинда СССР Йўллар министрлиги телеграмма йўллаб, И. Раимовга «СССР темир йўлларининг энг яхши бригадири» деган значок берилганлигини маълум қилди. Дистанциянинг мотористи М. Бобоев коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номга эришган бригада транспортчилари яна ҳам ғайрат ва шижоат билан меҳнат қилаётганлигини маълум қилади.

Қорақалпоғистон АССРдаги Тўрткўл маиший хизмат комбинатининг мастери Сатимбой Иброҳимовни шаҳар меҳнаткашлари жуда ҳурмат қилишади. У аҳолига намунали хизмат кўрсатиш учун қўлидан келган барча ишларни қилмоқда. Унинг қўлидан чиққан кийим-кечаклар аҳолига манзур бўлмоқда. Мўйноқ балиқчилари ҳам ишлаб чиқаришда кун сайин юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. А. Назархоновнинг довруғи Автоном республика балиқчилари даврасида кенг ёйилмоқда. У куни кеча денгиздан ўзи бошқараётган мотофелюга ёрдамида 700 килограмм балиқ овлади. Ўртоқ Назархонов «Коммунизм» колхозининг меҳнат муваффақиятларига муносиб ҳисса қўшмоқда. У 1956 йилдан буён мотофелюгага капитанлик қилади. Ўтган йили 700 центнер ўрнига 924 центнер балиқ овлади. Бу йил эса унинг меҳнатларига муносиб баҳо берилди: Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган унвонга сазовор бўлди. Фидойилик ва умумхалқ иши учун фидокорлик кишиларнинг донг-довруғини оширмоқда, ишлаб чиқаришда энг яхши натижаларга эришишда ёрдам бермоқда. Бу ҳақда тўрткўллик З. Шерлонов, мўйноқлик Б. Ембергенов, Н. Корнилов ўртоқлар ёзиб юборишган.

Тошкент Черемушкаси—Чилонзор массиви кундан-кунга обод бўлиб бормоқда. Суратда: массивнинг бугунги кўриниши.

А. Палехов фотоси.

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИДА

Журналнинг июль сони «Омманинг меҳнат мусобақаси кенгаймоқда» сарлавҳали бош мақола билан очилади. Маълумки, Литва, Латвия ва Эстонияда Совет ҳокимияти тикланган куннинг 25 йиллиги кенг нишонланди. Шу муносабат билан журналда «Совет Болтиқ бўйи халқлари ҳаётида шонли давр» сарлавҳали мақола берилган.

Ўзбекистон КП Самарқанд область комитетининг биринчи секретари С. Усмоновнинг «Хўжаликка партиявий раҳбарликнинг муҳим шарти», Ўзбекистон КП Андижон область комитетининг биринчи секретари А. Ҳайдаровнинг «Қийинчиликларни енгиш учун курашга», Балиқчи район партия комитетининг биринчи секретари А. Тожибоев ва экономист Ф. Қаюмовнинг «Колхозлар экономикасини пухта билайлик», иқтисод фанлари кандидати К. Попадюкнинг «Ўзбекистон ССРнинг миллий даромади ва унинг ўсиш факторлари» сарлавҳали мақолалари ҳам журнал саҳифасидан ўрин олган.

Журналнинг «Идеология иши ва ҳаёт» бўлимида Ўзбекистон КП Марказий Комитети фан ва маданият бўлими мудирининг ўринбосари А. Тюленевнинг «Болалар ва ўсмирларнинг эстетик тарбиялашда мактаб ва оила», филология фанлари доктори О. Азизовнинг «Миллий мактабда рус тили ўқитишни такомиллаштирайлик» сарлавҳали мақолалари босилган.

Булардан ташқари «Пропагандист ва лекторларга ёрдам», «Тарихий саналар ва воқеалар», «Журналхонларнинг саволларига жавоб», «Танқид ва библиография» бўлимларида ҳам кўпгина қизиқарли материалларни ўқиш мумкин.

Замонамиз қаҳрамонлари

ДАРҒА

БЕКАТ ҳамиша гавжум. Биров нариги соҳилга ўтиб олмоқчи бўлса, бошқа биров қирғоқда уйилиб ётган қовун-тарвузларини кемага ортиш ташвишида. Ёш жувонлар бир чеккада давра қуриб, гурунглашиб, Мўйноқдан чиққан кемада келадиган эрларини кутишса, болалар сувга тош отиб ўйнашади. Ҳув, нарироқда «меҳнаткаш» кўтарма кранлар «хизматга тайёрмиз» дегандек узун «бўйни»ларини эгиб, дарёга таъзим қилиб туришибди.

Бу олағовурдан нарироқда саккиз-тўққиз ёшлардаги бола турибди. У тенгқурларининг ўйинига аралашмай, тийран кўзларини оёғи остидан ўтиб, олис-олисларга буралиб-буралиб оқиб кетаётган дарёдан узмасди. Ҳалиги жувонлар гурунглашиб, кулишиб келиб, боланинг атрофида ўтиришди. Вақтни ўтказиш учун ўзларини гап билан овутишсада, уларнинг ҳам кўзлари йўлда. Дарёчи, балиқчиларнинг хотинлари кутиш «санъати»ни роса ўрганишган. Баъзан ҳафталаб, ярим ойлаб кутишади эрларини қирғоқда. Шунда ҳам бир-бирларининг кўнглини кўтариш учун ҳазил қилишади, кулишади. Шўхроқ бир жувон:

— Аҳмаджон, — деди болага эркаловчи товуш билан, — дунёда энг лаззатли нарса нима?

— Оч қолганда еган зоғора нон, — деди бола дарёдан кўзини узмай жиддий.

Унинг бу жавобидан жувонлар, уларнинг орасида ўтирган онаси Сора хола ҳам хандон отиб кулишди:

— Энг ширин нарса-чи?

— Нон!

— Йўқ. Тополмадинг. Энг ширини узоқ сафарга кетган кемани кутиш...

Шу пайт атрофда ўйнаб юрган болалар:

— Келди! Келди! — дея шовқин-сурон билан дарё ёқалаб оқим томон кетишди. Жувонлар ҳам ўринларидан туришди. Дарёнинг уфққа туташ ерида қора нуқта пайдо бўлди. У тобора катталашиб келарди.

Бекатга яқинлашаётган теплоход гудок берди. Аҳмаджон юзида қувонч, севинч учқунлари чақнади. У отасининг кемани узоқ-узоқдан берган гудогидан ҳам танийди:

— «Тошкент», «Тошкент»... — деди онасининг қўлидан тортиб.

Теплоход тобора қирғоққа яқинлашиб келарди. Болалар қўлларини баланд кўтариб, овдан қайтаётган оталари, акаларига нималардир деб қичқирардилар. Соҳилга лангар ташлангач, капитан каютасидан узун бўй, басавлат, юзлари қип-қизил, эллик ёшлар чамасидаги киши чиқди. Бу — Аму дарғаси Иброҳим оға Нурматов эди. Унинг катта-катта қўй кўзлари қирғоқда турган Аҳмаджонга тушгач, бурама мўйловлари қанот кергандек ёйилиб, кўзларида кулги порлади. Қўлини кўтариб, ўзи томон талпинаётган болаларга, ҳозир тушаман, дегандек ишора қилди.

Бекат анча тинчиб қолди. Иброҳим ака Аҳмаджоннинг қўлидан ушлаб, денгизчиларга хос чаққонлик билан юриб борар, ўғлига навбатдаги сафар хотираларини ҳикоя қилиб берарди. Кенжатойида дарёга, балиқчиликка қизиқишини кўриб, ич-ичидан суюнарди. У Аҳмаджонга биринчи марта Амуга сафарга чиққанини ҳам айтиб берган.

ИБРОҲИМ ака асли Янгиариқнинг Қиркёп қишлоғидан, у болалигидан дарёчиликка меҳр қўйди. Урганч, Чалиш бекатларида оддий матрос бўлиб ишлади. Чоржўй дарёчилик техникумини битиргач, Хўжайлига келди.

Унга «Бухарец» кемасини топширишди. Иброҳим ака капитан кўпригига кўтарилган биринчи кунини сира-сира унутмайди. Айни саратон. Аму тўлғониб, тўлиб, қирғоқлардан ошиб оқаётган эди. Ўша куни Мўйноққа кетаётган «Манас» теплоходи йўлда қолиб кетгани ҳақида радиограмма олинди.

— Ким ёрдамга боради?— сўради бош диспетчер.

Ҳеч ким юрак ютиб, мен, дея олмади. Ҳа, йўл жуда машаққатли, оғир эди. У пайт теплоходлар ҳам «нимжон», энг бақуввати саксон от кучига эга бўлган. Кўпни кўрган, тажрибали, етти ўлчаб бир кесадиган Аму дарғалари ҳам бу хатарли сафарга чиқишга ҳайиқишарди. Шунда Иброҳим, мен бораман, демоқчи бўлди-ю, яна кўп мулоҳазаларга борди. Бу ҳаракати кекса дарёчиларнинг иззат-нафсига тегиши мумкин эди.

Диспетчернинг саволи эртаси кун ҳам, индин ҳам жавобсиз қолди. Бутун база Дулдулда қолиб кетган «Манас» ҳақида ташвишлана бошлади. У ерга машина бора олмайди. Вертолёт йўқ. Дарё эса кундан-кун шишиб-семириб, тобора қутурарди. Нима қилиш керак?

— Мен бораман!— деди Иброҳим. Порт бошлиқлари бошқа талабгор чиқмагачноилож кўнишди. Озиқ-овқат, сув, кийим-кечак ортилган «Бухарец» тонгда йўлга чиқди. У Дулдулга етгунча икки кеча-кундуз бебош тўлқинлар билан олишди. Ёш капитан маккор дарёнинг ҳамма ҳийла-макри, қалтис шўхликларини енгиб, теплоходни манзилга эсон-омон олиб борди. Дарё остидаги қум тез-тез кўчиб туради. Авария бўлмасин, тўлкин четга сурмасин, деб у шу қирқ саккиз соатда мижжа қоқмади. Кўзлари киртайиб, оёқлари шишиб кетди. Йигирма етти кундан буён озиқ-овқатсиз, сувда, қамишлар орасида ётган «манас»чилар халоскорларини қучоқлаб, ўпиб, гўшт, ёғ қолиб кетиб, ҳаммалари нонга ёпишишди. Ўпиб, юз-кўзларга суртиб, ейишди.

— Дунёда нондан азиз, нондан лазиз нарса йўқ экан,—деди ўшанда Утаган исмли матрос.— Бу ерда ётиб, ушлаб емаган балиғимиз қолмади. Суяк, баҳра, лаққа, оқмоқра, чўртон, чалоқ, қилтоқи, борингки Амудаги бор ҳамма балиқ зотининг тузини тотиб кўрдик. Ҳеч бири бир бурда ноннинг ўрнини боса олмаскан...

Аҳмаджон отасидан ана шу воқеани эшитган эди. Қирғоқдаги жувонларнинг саволига иккиланмай жавоб беришининг сабаби ҳам шундан. Ахир, унинг учун дунёдаги энг катта, энг эътиборли одам—капитан отаси шундай деган-да!

Аму дарғаси қирқ йилдан буён капитан кўпригида сергак турибди. Энг хавфли сафарларга тап тортмай бориш билан бирга, бу машаққатли йўлларда ўзидек жасур, тадбиркор ўнлаб шогирдлар ҳам етиштирди. Машъал дарёчилар — «Абай» капитани Шукрулло Сотимов, «Махтумқули» капитани Чиндағам Олдобоев, «Ҳамза» капитани Иван Саранкин, «Қизилравот» капитани Эрмухон Утиғалиевлар унинг тарбиясида камол топган.

Устоз ҳозир ҳам шогирдларига ишни топшириб, мен энди бўлдим, деб қўл қовуштириб ўтиргани йўқ. Унинг қалбида касбга меҳри ҳамон ловиллаб турибди. Иброҳим ака капитан бўлган теплоход коллективи ўтган йили пландаги 9 миллион тонна-километр ўрнига 12 миллион тонна-километр юк ташиб, қанча-қанча тўлқинлар бағрини кесиб ўтди. Ҳозир унинг теплоходи Аму кемачилиги тарихида биринчи марта олтита баржани (икки составга ортилган юкка тенг келади) тортиб, оқимга қарши сафарга чиқяпти.

ДАРЁ эритилган маъдандек мавжланиб, тўлқинланиб теплоход остидан оқиб боради. Иброҳим ақанинг капитанлик кўприги ёнидаги курсида ўтирибмиз. У теплоходнинг бурнида қизил-кўк рангли узун таёқ кўтариб турган йигитдан:

— Қанча?— деб сўрайди.

Йигит таёқни ботириб, сувнинг чуқурлигини ўлчайди:

— 110.

Капитан штурвалга ўгирилди:

— Чап қирғоққа ол. Тўла олдинга!—деди-да, ўз бўлинмасига тушди...

Юқорига қараб соатига 6 километр, пастга қараб 12 километр юришимиз керак. Ёшроқ капитанлар белгиланган доимий ўзандан юриб, кўпинча километрдан ютқазишади. Дарёнинг оёғи томон юрганда теплоходни сув чаққон оққан ердан солиш керак. Сув тез оққан ерлар чуқур ҳам бўлади. Бундай жойни дарёчилар хирт дейишади.

Йўлда отов (дарё ўртасидаги саёз, очиқ жой) тўғри келиб, теплоход қумга кириб қолса, уни бурмасдан, ғилдиракни айлантирган маъқул. Парраги билан ўзи чиқиб кетолади. Амунинг Дулдул, Саккизлик участкаларида дарёнинг чуқурлиги ўн метрдан ошади, сув 95 градус айланиб оқади. Бундай ерларда эҳтиёт бўлмасанг, тўлқин баржаларни бир-бирига уриши мумкин. Бу ерлардан теплоходни тўғри чизиқдан тез бошқариб ўтиш зарур...

Каютага радист кириб келди:

— Ўртоқ капитан. Нукусдан радиограмма: Тахиатошдан икки баржани шатакка олишимиз керак экан.

— Маъқул! — Иброҳим яна шошиб ташқарига чиқди, кўприкка кўтарилди.

БЕКАТ гавжум. «Тошкент» қирғоқдан узоқлашиб кетяпти. Болалар қўлларини кўтариб, қийчувлашиб қирғоқдан чопишади. Жувонлар қўл силкиб, эрларига бехатар сафар тилашади. Капитан кўпригидаги мўйловдор киши қирғоқда турган Сора хола, унинг ёнидаги Аҳмаджонга кулиб боқиб, секин қўл силкитади. Боланинг чеҳраси очилиб, қувонч ва ғурур билан икки қўлини ҳам баланд кўтаради:

— Отажон, тезроқ қайтинг...

Самар НУРОВ.

Хўжайли бекати.

МИРИШКОРЛАР ДАЛАСИДА

Шу кеча-кундузда Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозида бўлсангиз, уфққа туташ пахтазорларда ижодий меҳнат булоқдек қайнаётганлигини кўриб мўл ҳосил миришкорларига тасанно дейсиз. Ҳа, бу ерда ҳар туп ғўза қалб меҳри, юрак ҳарорати билан парвариш қилинмоқда.

Камолиддин ота кексайиб қолишига қарамасдан деҳқончиликда орттирган кўп йиллик тажрибаларини ёш пахтакорларга саҳийлик билан ўргатяпти.

Отахон шу йилнинг бошларида колхоз правлениесидан 20 гектар ер ажратиб беришни сўраган эди.

Шунда колхоз раиси:

— Далада ишлаш сизга оғирлик қилмасмикин, отахон? Оёғингизни узатиб, бемалол ётавермайсизми. Ҳозир колхозда ишчи кучи ва техника етарли, — деди.

Камолиддин ота раисга, энг яхши дам олиш, суяги меҳнатда қотган киши учун очиқ ҳавода ишлаш эканлигини айтди. Шундан сўнг унга 24 гектар ер ажратиб беришди. Камолиддин отанинг ўғли Ўринбой механизатор. Ота-бола ва оила аъзолари биргалашиб, 24 гектар ерга чигит экишди.

Камолиддин ота ва болалари меҳнат қилаётган далада бўлдик. Ғўзалар катта картани ям-яшил қилиб турибди. Отанинг ўзи, оила аъзоларидан яна бирови эгатларга сув таравпти. Ўринбой тракторни бошқариб, культивация қиляпти.

— Ростини айтсам, аввалига бироз чўчидим, — дейди Ўринбой. — Отам бўлмаганларида бунча ерни олмасдик. Буларнинг ҳаммасига отам «сабабчи».

— Учинчи парваришни ҳам тамомладик, — дейди Камолиддин ота. — Ғўзаларимиз вақтида озиқлантирилди, қондириб суғориляпти. Мақсадимиз — ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил олиш.

Колхоз далаларида ижодий меҳнат бамисоли булоқдек жўш уради. Ҳамманинг фикри-ёди бир нарсага — ғўзаларни тезрок бир текис кўсаклатиб олишга қаратилган. Колхоз бўйича кунда 52-55 трактор культивацияда қатнашади. Уларнинг иш сифатини эса звено ҳамда бригада бошлиқлари кузатиб боришади.

Ўтган йили колхоз бўйича юқори ҳосил етиштирган Сотиболди Абдуюсупов бошлиқ бригадада айниқса иш қизғин. Бригада аъзолари бу йил ҳосилдорликни бултургига нисбатан гектарига 3 центнердан оширишга аҳд-паймон қилишган.

Бригадада 84 гектар ер бор. Ана шу майдонга экилган чигит барвақт униб чиққан эди. Ғўзалар кўм-кўк бўлиб дала жамолини очиб турибди. Ҳар гектарда 100 минг тупдан ниҳол бор. Учинчи комплекс парвариш тамомланган.

Колхозчилар етти йилликнинг сўнгги босқичида 2 минг 245 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 24,9 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилишган. Мўл ҳосил туплардан олинади. Шунинг учун ҳам колхоз бўйича ҳар гектар ерда 95-100 минг туп ниҳол бўлишига эришилган. Ҳар туп ниҳол меҳр билан парвариш қилинмоқда.

Абдулла РАҲИМОВ.

Наманган районидаги «Москва» колхозида ғўза парвариши юксак суръат ва сифат билан давом этмоқда. Хўжаликнинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ М. Мўминов бошлиқ бригадаси мусобақада пешқадамлик қилаетир. Тўртинчи парваришдан чиқарилган ғўзаларда ҳозир 6-8 тадан кўсак санаш мумкин. Бригада аъзолари бу йил гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга аҳд қилишган. Юқоридаги суратда (чапдан) колхоз партия комитети секретарининг ўринбосари С. Абдуллаев ва бригада бошлиғи М. Мўминов ўртоқлар пахтазорда. Пастдаги суратда Сирдарё районидаги «Правда» колхозининг ўртоқ И. Очилов бошлиқ бригадаси пахтазорини кўриб турибсиз. Бригада аъзолари 76 гектар ернинг ҳар гектаридан 26 ўрнига 30 центнердан ҳосил йиғиб олишга аҳд қилишган. Ҳозир тўртинчи парвариш давом эттирилмоқда. Суратда: (чапдан) колхоз партия ташкилотининг секретари М. Номозов ва бригада бошлиғи И. Очилов ўртоқлар культивация сифатини кўздан кечиришмоқда.

М. Ҳусанов ва А. Тўраев фотолари.

ҒАЛЛАМИЗ НОБУД БЎЛМАСИН

Республикамизда ғалла ўрим-йиғими қизғин давом этяпти. Илғор областлар, районлар ва хўжаликлар ўрим-йиғим ишларини тезроқ тугаллашга ҳаракат қиляптилар. Сирдарё областининг деҳқонлари барча майдондаги ҳосилни ўриб-йиғиб олишни тугаллаш арафасида турибдилар. Шунингдек, Фарғона, Андижон ва Қашқадарё областларида ҳам ғалла ўрим-йиғими тез суръатлар билан олиб бориляпти. 15 июлгача Сирдарё областида барча майдондаги ҳосилнинг 90 процентдан, Фарғона, Андижон ва Қашқадарё областларида эса 60 процентдан кўпроғи, умуман республика колхоз ва совхозларида 600 минг гектардан зиёд майдондаги ҳосил ўриб ва янчиб олинди.

Сирдарё областидаги энг йирик ғаллакор районлар ҳисобланган Зомин, Жиззах, Фориш ва Киров районларининг ғаллакорлари ҳосил ўрим-йиғимини тугалладилар. Ишни намунали ташкил этган ана шу районларнинг ғаллакорлари барча донли экинлар ҳосилини энг қисқа муддатда — 20-25 иш кунида, республикамизнинг гигант ғаллакор хўжалиги ҳисобланган «Ударник» совхозида эса 27,1 минг гектар майдондаги ҳосил 20 иш кунида йиғиштириб олинди. Совхознинг барча механизаторлари ва ғаллакорлари жуда ажойиб ғайрат кўрсатдилар. Илғор механизатор Шерқул Мамарасулев қўш комбайн билан 750 гектар майдондаги ҳосилни ўриб берди. Ғайбулла Бетўлаев қўш комбайн билан ҳар куни 31 гектар майдондаги ҳосилни ўриб олди.

Тошкент областининг йирик ғаллакор районы ҳисобланган Юқори Чирчиқ районининг колхозлари ҳам ғалла ўрим-йиғимини уюшқоқлик билан давом эттирмоқдалар. Районда мавжуд 25.6 минг гектар майдондаги ғалланинг ҳозирнинг ўзидаёқ 20 минг гектардан ортиғи ўриб ва янчиб олинди. Шу нарса қувончлики, район хўжаликларида республикамизнинг бошқа жойларидагига қараганда мўл ҳосил етиштирилди. Бу ерда ҳар гектар ердан олинаётган доннинг миқдори 7 центнер ва ундан ҳам ошади.

Сурхондарё области давлатга ғалла топшириш планини бажариш соҳасида республикамиз областлари ичида пешқадамлик қиляпти. Шеробод районидаги Ленин номли колхоз ғаллакорлари бошқаларга ўрнак кўрсатишяпти. Колхознинг Ҳайитали Холиқулов, Ботир Маматқулов ўртоқлар каби моҳир механизаторлари «СК-4» маркали комбайнлар билан ҳозирнинг ўзидаёқ 300 гектардан майдондаги ғаллани ўриб олишди. Қашқадарё областидаги «Кўкдала» совхозининг илғор комбайнчилари Бободўст Шукуров ва Нурқул Сафаров ўртоқларнинг ҳар бири 350 гектардан майдондаги ҳосилни ўриб олиб, бир кунда 100 центнер ва ундан ҳам кўпроқ ғаллани янчиб беришмоқда.

Бу йил ёғингарчилик кам бўлиб, кунларниҳоятда иссиқ келганлиги сабабли баҳорикор ерларда ҳосил кутилганидек бўлмади. Кўпчилик хўжаликларда ҳосилдорлик ўтган йилдагидан анча кам бўлмоқда. Бу ҳол ғалла етиштирувчи хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислари, механизаторлари ва барча ғаллакорлари зиммасидаги масъулиятни янада оширади. Улар ҳосилнинг охирги бошоғигача нобуд қилмай, тезроқ ўриб-йиғиб олиш чораларини кўришлари зарур.

Бироқ, бир қатор область, районларнинг партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари бу йил об-ҳаво шароити ноқулай келганлиги сабабли юз берган қийинчиликларни тўла ҳисобга олмаётирлар, ҳосил ўрим-йиғимини тезлаштириш юзасидан зарур тадбирлар кўрмаётирлар.

Самарқанд области республикамизнинг йирик дон етиштирувчи областларидан бири ҳисобланади. Область деҳқонлари 410.4 минг гектар ердаги ҳосилни ўриб-йиғиб олишлари лозим. Шундан ҳозиргача фақат 147.7 минг гектари ўриб олинди. Областдаги айрим районларда аҳвол бундан ҳам ёмон. Масалан, Булунғур районида ғалла майдонининг энди 35.5 процентидаги, Каттақўрғон районида 35 процентидаги, Пайариқ районида 33 процентидаги ҳосил ўриб олинди.

Сурхондарё, Тошкент областларида ва Қашқадарё областининг айрим районларида ҳам ҳосил ўрим-йиғими жуда суст боряпти. Сурхондарё областида ўрим-йиғим плани 56 процент, Тошкент областида эса 44,4 процент бажарилди. Тошкент областининг Орджоникидзе районида 11.9 минг гектар майдондаги ғалланинг атиги 3.9 минг гектари, Калинин районида эса 6.2 минг гектар майдондаги ғалланинг бор-йўғи 1.1 минг гектари ўриб олинди. Қашқадарё областидаги Қамаши, Шаҳрисабз районларида ҳам аҳвол бундан яхши эмас.

Ғалла ўрим-йиғимининг бу қадар суст боришига мавжуд ўрим техникасидан яхши фойдаланилмаётганлиги, комбайнлар унумсиз ишлаётганлиги сабаб бўлмоқда. Самарқанд областида, аввало, ғалла ўрим-йиғимига яхши тайёргарлик кўрилмади. Областда мавжуд комбайнларни тайёрлашга эътибор берилмаётганлиги ўз вақтида матбуотда танқид қилинган эди. Лекин областнинг партия, совет ва қишлоқ хўжалик ташкилотлари, хўжаликларнинг раҳбарлари бундан тегишли хулоса чиқармадилар. Натижада 1177 комбайндан 1 093 таси ремонт қилинди. Энг ачинарлиси шундаки, ремонт қилинган комбайнларнинг ҳам бир қисми ишламаяпти. Ҳозир область ғаллазорларида ҳаммаси бўлиб 755 агрегат ёки ремонт қилинган комбайнларнинг 64 процентидан фойдаланилмоқда.

Тошкент ва Қашқадарё областларида аҳвол бундан ҳам ёмон. Масалан, Тошкент областида 67 комбайн ремонт қилинмай қолди. Тайёрланган 398 комбайндан эса фақат 280 таси ишлатиляпти. Қашқадарё областида айрим кунлари мавжуд комбайнларнинг учдан бир қисми ҳам ишламаяпти.

Комбайнларнинг иш унуми жуда паст. Ҳар бир комбайн билан ҳар куни Тошкент областида ўрта ҳисобда 5.7, Самарқанд областида 5.6, Қашқадарё областида 5.4, Сурхондарё областида эса атиги 3.2 гектар ердаги ҳосил ўриб олиняпти. Ваҳоланки, ҳар бир комбайн билан бир кунда камида 10 гектар ердаги ғаллани ўриб олиш мумкин. Илғор Сирдарё областида ишлаётган ҳар бир комбайн билан шу кунгача ўрта ҳисобда 235 гектар майдондаги ҳосил ўриб олингани ҳолда, Тошкент, Самарқанд, Қашқадарё ва Сурхондарё областларида 93 гектар ердаги ғалла ўрилган.

Айрим районларда агрегатларнинг иш унуми янада паст бўлмоқда. Термиз районы хўжаликларида мавжуд 44 комбайндан атиги тўрттаси ишлатилаётганлиги устига, ҳар бир комбайн билан бир сменада бор-йўғи 2.8 гектар ердаги ғалла ўрилмоқда. Оққўрғон районы хўжаликларида 5 июлдан 10 июлгача ҳар бир комбайн билан ўриб олинган ғалла майдони ўрта ҳисобда 1.1 гектарга, Калинин районида 2 гектарга ва Янгийўл районида 2.2 гектарга тўғри келди.

Ўрим-йиғим ишларини намунали ташкил этиш ва агрегатларга техника қаровини яхши йўлга қўйиш комбайнлардан унумли фойдаланишнинг асосий шарти ҳисобланади. Кўпчилик комбайнлар қаровсизлик натижасида тез ишдан чиқиб қолди. Уларни тузатиш ва ишга солиш юзасидан зарур чоралар кўрилмаяпти. «Узсельхозтехника» нинг область ва район бирлашмалари, область ва район қишлоқ хўжалик бошқармалари бу соҳада колхоз ва совхозларга яқиндан ёрдам бермаяптилар.

Ҳозир республика ғаллакорлари олдида етиштирилган барча ҳосилни имкони борича тез ва нобуд қилмасдан ўриб-йиғиб олиш, доннинг ҳар хил йўллар билан талон-торож қилинишини, ўғирланиши ва нобуд қилинишига қарши курашни кучайтириш вазифаси турибди. Колхоз ва совхозларнинг партия ташкилотлари илғор ғаллакорларнинг тажрибасини кенг оммалаштиришлари, улар ўртасида социалистик мусобақани қизитишлари, ғалла ўрим-йиғимида банд бўлган кишиларга қулай маданий-маиший шароитлар яратиб беришлари лозим. Шундагина меҳнат унумдорлиги ошади, ўрим-йиғим суръати тезлашади.

Халқимизнинг қимматли бойлиги бўлган ғалла ҳосилини тезроқ ўриб-йиғиб олайлик. Давлатга дон сотиш юзасидан белгиланган планларни ва олинган социалистик мажбуриятларни тўла-тўкис адо этайлик.

Я. ЛОБЗОВ,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги дон ва озуқа экинлари бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

ЧЎПОНЛАР САРДОРИ

Саратон қуёши тик келиб, олов пуркайди. Теп-текис яйлов тандирдек қизиган. Олис-олисларда сароб жимирлайди.

Бирдан совлиқлар кўринади. Улар тўда-тўда бўлиб, ҳар жой-ҳар жойда сўппайиб турган қарриқ, шувоқ, янтоқларнинг уч-учини юлиб-юлқиб кетишяпти. Яйлов соҳиби — чўпон Жумабой отар кетидан вазмин одимлайди.

Жумабой совлиқларни пичан ғарамлари орқасига эндириб юбориб, бизни ўтовга таклиф этди.

Мен Жумабойга беихтиёр тикилиб қоламан. Ўтов эшиги рўпарасидаги қумғонга ўт қалаётган бу йигитнинг кичик гавдасида чўлликларга хос бир ғайрат яшириниб ётганга ўхшайди. Унинг оёғида брезентдан тикилган этик, эгнида кастюм, бошида эса қоракўл теридан қилинган телпак. Шундай иссиқда бунчалик қалин кийиниб олганлигига, бунинг устига қумғон атрофида ташвишланиб юрганига ҳайрон қоласан, киши. Ниҳоят, шеригим — Жданов номли саккиз йиллик мактаб директори Эшмирзаевдан сўрашга мажбур бўламан:

— Терлаб-пишиб кетмайдими, бу одам?

У миийиғида кулади. Сўнгра «чўлда ўссангиз, кечаю кундуз чўл кезсангиз биласиз», деди ҳазиллашиб. Иссиқни иссиқ кесади, деганларидек, чўпонлар саратон қуёши роса киздирганида ҳам қалин кийиниб юришади. Улар шунга одатланиб қолишган экан.

Жумабой чойнак кўтариб келди. Дастурхон устида суҳбатимиз эндигина бошланган эди ҳам, ташқаридан кимнингдир йўғон овози эшитилди. Ҳамма ўшаёққа қаради. Жумабойнинг отаси Нормат бобо Ҳасанов келаётган экан.

Нормат бобо 60 йилдан буён шу чўлда қўй боқиб, суяги чўпонликда қотган киши. Ёши 75 дан ошган бу отахон ўғли Жумабойни ҳам чўпонлик касбига ўргатибди. Ҳозир пенсияда бўлишига қарамасдан, ўғлининг отарига тез-тез келиб турар экан. Қимматли маслаҳатларини чорвадорлар билан баҳам кўрар экан. Бултур ҳар 100 совлиқдан 140 тадан соғлом қўзи олинганлигида Нормат бобонинг ҳам ҳиссаси бор. Ўғлининг муваффақиятини, ўзининг, бутун оила аъзоларининг, қолаверса бутун коллективнинг ютуғи, деб билар экан у.

Нормат бобо қўйлардан кўплаб қўзи олиш йўллари тўғрисида гапириб берди. Бу ерларда совлиқларни сунъий равишда урчитиш кенг йўлга қўйилган. Шунинг учун ҳам чўпонлар ҳар йили кўплаб қўзи олиб, қоракўл терининг 95-96 процентини биринчи сортга топширишади.

Навбат Жумабойга келганда, у ҳар 100 совлиқдан 140 тадан қўзи олиш учун совлиқларни йилнинг тўрт фаслининг ўзига хос хусусиятларини ҳисобга олиб боққанлиги ҳақида сўзлаб берди. Жумабой 583 бош совлиқни баҳор, ёз ва кузда серўт яйловларда, қудуқларга яқин жойларда боқаркан. Қўйларни кўпроқ ҳайдаб боқиш уларнинг тез семиришини таъминлаяжагини алоҳида таъкидлади.

— Ёз фасли чўпонлар ҳаётида жуда масъулиятли давр.— деди Жумабой. — Чунки ёз ойларида ўт-ўланлар қуриб, қовжираб кетади. Гармсел эсиб қўйларни толиқтириб қўяди. Ҳаво жуда исиб кетса, қўйларнинг жуни куйиб қолиши, бинобарин, сифати бузилиши мумкин. Шунинг учун ҳам чўпон совлиқларни ўти яхши пишган яйловларда боқиши керак. Ёзда қўйларни салқинлатиб яйлов кездирган маъқул.

Жумабойнинг бу гапларидан чорвага чин ихлос қўйганлиги, жамоат мулкини кўз қорачиғидек асраб келаётганлиги сезилиб турарди. Чўпон Жумабой Норматов Косон районидаги «Большевик» совхозида эмас, балки бутун Қашқадарё областида ҳам донг таратган чорвадорлардан ҳисобланади. У Косон район Советининг депутати ҳамдир. Моҳир чўпон келгуси йили ҳар 100 совлиқдан 150 тадан қўзи топшириш учун астойдил курашяпти.

«Большевик» совхозида Жумабой каби илғор чўпонлар жуда кўп. Боймат Ҳасанов, Жўра Хўжамуродов, Али Файзуллаев ва бошқалар ана шулар жумласига киради. Уларнинг ҳар бири чорва моллар туёғини кўпайтириш ва маҳсулдорлигини оширишйўлида вақт билан ҳисоблашмай, меҳнат қилишади. Ана шундай чўпонлар билан фахрлансанг арзийди.

О. МЎМИНОВ.

„Қароқчилар" Самарқанд саҳнасида

Самарқанд область Ҳамид Олимжон номидаги Ўзбек давлат драма театри коллективи кейинги пайтда ўз репертуарини янги-янги асарлар билан бойитиб, томошабинларни хурсанд қилмоқда.

Театр ўз мухлисларини яқинда яна бир асар билан қувонтирди. Ф. Шиллернинг 4 пардали «Қароқчилар» асари (Асқад Мухтор таржимаси) саҳналаштирилди.

Б. ЖАЛОЛОВА.

КОЛХОЗДА РЕСПУБЛИКА СЕМИНАРИ

АНДИЖОН, (ЎзТАГ). Ленин районидаги Ильич номли колхозда таянч-намунавий нефть базаси ишлаб турибди. Мутахассислар шуни ҳисоблаб чиқишганки, республикадаги барча хўжаликларда ана шундай нефть базалари ва ёнилғи билан таъминлайдиган механизациялаштирилган колонналар бўлганида, нефть маҳсулотларининг барча турларидан олинадиган йиллик тежам 35 минг тоннани ташкил этиши мумкин.

Ўзбекистондаги 45 колхоз ва совхозда таянч-намунавий нефть базалари қурилмоқда. «Узсельхозтехника» республика бирлашмасининг бўлиб ўтган икки кунлик семинарида ана шу мисоллар келтирилди. Семинар ишида ёқилғи ва нефть хўжалиги масалалари билан шуғулланувчи инженерлар, янги техникани жорий этувчи мутахассислар ва давлат техника назоратининг инспекторлари иштирок этдилар.

«Совет Ўзбекистони»да босилгандан кейин

«САНСАЛОРЛИК»

Тошкент шаҳар, меҳнаткашлар депутатлари Киров район Совети ижроия комитети меҳнаткашларнинг шикоят ва аризаларини қараб чиқиш ва бартараф этишда айрим камчиликларга йўл қўйди. Сўнгги ойлардагина 72 хат муддати анча ўтгандан кейин ҳал қилинди. Бу ерда маҳаллий Советларнинг икки юздан ортиқ депутати бор. Лекин улар жамоатчилик асосида бу муҳим ишга жалб этилмаган. Хат текширилиб, якуни шикоятчиларга вақтида хабар қилинмайди. Натижада такрор шикоят ва аризалар олиниб, бир иш икки бўлади.

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 17 июнь сонида «Депутат, сайловчи ва ҳаёт» рубрикаси остида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолада ана шу камчиликлар танқид қилинган эди. Шу муносабат билан Тошкент шаҳар партия комитети ва Киров район партия комитети редакцияга қуйидагиларни билдирди: «Сансалорлик» сарлавҳали танқидий мақола Киров район партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилиниб, унда келтирилган фактлар тўғри деб топилди. Бюро район ижроия комитети меҳнаткашларнинг шикоят ва аризаларини қараб чиқишда йўл қўйган камчиликларни тугатишга қаратилган қарор қабул қилди. Район ижроия комитетининг раиси Д. Шобурхоновга шикоят ва аризаларни қараб чиқишда аппарат ходимларининг фаолияти устидан назоратни кучайтиришни таклиф этди. Ижроия комитет мажлисларида бўлим мудирларининг шу ҳақдаги ҳисоботларини эшитиб бориш лозимлиги уқтирилди. Шикоят ва аризаларни қараб чиқишга депутатларни кенг жалб этиш лозимлиги таъкидланди.

Район Советининг навбатдаги сессиясида меҳнаткашларнинг шикоят ва аризаларига муносабат масаласи муҳокама қилинади.

Чет эллик кишилар Ўзбекистон ҳақида

РЕСПУБЛИКАНИНГ УЧ ДУРДОНАСИ

Ёш бола эдим. Мактабда ўқиб юрган чоғларим инглиз тилида чиқадиган бир журналда ажойиб ҳикоя ўқиганим ҳамон ёдимда. Ҳикоянинг мазмуни, унда нима ҳақида фикр юритилганини яхши эслай олмайман, лекин хотирамда афсонавий, сирли, узоқдаги ажойиб уч шаҳарнинг номи сақланиб қолган. Булар — Тошкент, Самарқанд, Бухоро. Ана шу хаёлимни банд этган гўзал шаҳарларга бир саёҳат қилиш, у ерларни томоша қилиб, ўз кўзим билан бориб кўриш кўпдан эзгу ниятим бўлиб қолганди.

Тошкент, Самарқанд, Бухоро... Бу шаҳарлар мен учун худди ноёб орзу каби нафис ва ҳаяжонли бўлиб туюларди. Шу ноёб орзу, ширин истак ва ҳаяжон мени Ўзбекистонга олиб келди. Ҳа, янглишмабман, ҳатто, мен ўйлагандан ҳам афзал экан бу шаҳарлар. Одамларини айтмайсизми. Худди қуёш ўз заррин нурларини ҳар ерга, ҳар бир кимсага баббаравар сочганидек, бу сўлим диёр кишиларининг саховати ҳам, меҳру садоқати ҳам қуёш мисол экан. Буни мен Тошкентнинг ям-яшил хиёбону боғларини, тахти-равон кўчаларини, бозору магазинларини кезиб, кишилари билан суҳбат-учрашувларда бўлганимда, Самарқанднинг нодир-ноёб маданий ёдгорликларини томоша қилганимда, Бухоро боғларида, пахта майдонларида юрганимда яна бир бор ҳис этдим.

Қаерда бўлмайин: хоҳ самолётда учай, хоҳ машинада юрай, кимлар билан гаплашмайин, нималарни кўрмайин олам-олам завқу-таассурот олдим.

Бу гўзал шаҳарларда кўп одамларни учратдим. Ҳар бири эрта тонг билан ўз ишхоналарига отланишади. Уларни ҳавас билан кузатаман. Мана шулар дейман, нурафшон шаҳарлар бунёд этаётган, каналлар қазиб қақроқ чўлларга оби-ҳаёт бераётган. Завод-фабрикаларни ҳаракатга келтириб, уфққа туташ кенг пахта майдонларида осмон ўпар «оқ олтин» хирмони уядиганлар ҳам шулар. Дорилфунунларда илм сирларининг мағзини чақаётганлар, мактабларда дарс ўқиётганлар, меҳнат фронтида жавлон ураётганлар — бир сўз билан айтганда ижодкор, яратувчи инсонлар мана шулар дегим келади. Мана шундай қалби пок, меҳри дарё, азамат кишилар қилаётган буюк ишларни ўз кўзим билан кўриб, юзма-юз суҳбат қуриб, битмас-туганмас хотиралар билан қайтаман.

Илгари қолоқ, саводсиз, маданияти ривожланмаган ўлка ҳисобланган Ўзбекистоннинг бугунги жамоли — саноати, қишлоқ хўжалиги, фан-маданияти, адабиёт ва санъати шу даражада равнақ топганки, бу қуёшли диёрнинг довруғини ҳар қанча достон қилиб мадҳ этса арзийди дегим келади.

Ёзувчи бўлганим учун ҳам Совет Ўзбекистонининг маданияти, адабиётига кўпроқ қизиқдим. Ўзбек адиблари, шоирларининг турмуш талаб этаётган янги-янги мавзуларда зўр руҳий кўтаринкилик билан йирик асарлар, қиссалар, достонлар, ажойиб шеърлар ижод этаётганларидан мамнун бўлдим. Ўзбекистонлик қаламкашлардан дўстлар орттирдим.

Ўзбекистон — туганмас боғу бўстон, илҳомнинг қайнар булоғи, ҳақиқий қуёшистон бўлиб абадий қалбимдан ўрин олди. Шодлик, бахтиёрлик, тинчлик, дўстлик, меҳнат ва роҳат макони экан бу ўлка.

Тошкент, Самарқанд, Бухородаги меҳмондўст ўзбек халқига чин юрагимдан миннатдорчилигимни изҳор этаман. Булар бари ноёб орзу каби хотирамда умрбод сақланади. Хайр азизлар!

Сизнинг Берт ВИККЕРСИНГИЗ.
Австралиялик ёзувчи.

Урганч шаҳрида болалар учун янги универсаль магазин қурилиб, фойдаланишга топширилди. Суратда: «Гулнора» деб ном олган янги универмагни кўриб турибсиз.

Е. Юдицкий ва Г. Графкин фотоси.

ТАЖРИБА УМУМЛАШТИРИЛМОҚДА

Андижон областидаги саноат корхоналари, колхоз ва совхозларининг партия ташкилотлари ҳузурида жамоатчилик асосида 140 дан кўпроқ сиёсий маориф кабинетлари ишлаб турибди. Шу кунларда бу кабинетлар тўгарак ва семинарларга тингловчиларни тортишда, ўқув формасини белгилашда, пропагандистлар танлашда партия ташкилотларига амалий ёрдам кўрсатмоқдалар.

Область сиёсий маориф уйида «Партия пропагандасининг машъаллари» деган стенд жиҳозланган. Бу стендда «Андижон» конининг энг яхши пропагандисти Иброҳим Зокировнинг тажрибаси ёритиб берилган. Иброҳим Зокиров ўттиз йилдан кўпроқ вақтдан буён ана шу фахрий ва мураккаб партия топшириғини бажариб келмоқда. Стендда Москва районидаги Ленин номли колхозда коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодексини ўрганиш бўйича назарий семинарнинг пропагандисти Муътабархон Муҳиддинова ҳақида ҳикоя қилинади. Энг яхши пропагандистларнинг иш тажрибасини акс эттирувчи плакат босмага топширилди. Район ва шаҳар партия комитетлари сиёсий маориф кабинетлари мудирларининг бу ерда бўлиб ўтган кенгаш-семинарида ана шулар ҳақида гапирилди. (ЎзТАГ).

ТЕРМИЗДА ТЕАТР ГАСТРОЛЛАРИ

ТЕРМИЗ. (ЎзТАГ). Бу ерда Закарпатьенинг «Буковина» ёшлар эстрада ансамбли катта концерт бермоқда. Бу йил ёзда Тожикистон театрлари, Мардовия опереттаси Термизда гастролда бўлди, Озарбайжон ва Туркманистондан келган артистлар билан учрашувлар бўлиб ўтди.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

Халқаро ОБЗОР

РУМИНИЯ КОММУНИСТЛАРИ СЪЕЗДИ

БУХАРЕСТ, 21 июль. (ТАСС). Илгари хабар берилганидек, Румыния Коммунистик партиясининг IX съездида Румыния Компартияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Румыния Халқ Республикаси давлат кенгашининг раиси Киву Стойка энергетикани ривожлантиришнинг ўн йиллик плани юзасидан съезднинг директивалари тўғрисида доклад қилди.

Барча хўжалик планларида, деди докладчи, бизнинг партиямиз билан давлатимиз энергия ишлаб чиқаришни жадал суръатлар билан ривожлантиришни таъминлаб келдилар. Энергия ишлаб чиқаришни ўстириш суръатлари бошқа тармоқларни ривожлантириш суръатларидан ҳамиша илдамроқ борди.

1951 — 1965 йилларда электр энергияси ишлаб чиқариш йилига ўрта ҳисобда 15 процентдан ўсиб борди, ҳолбуки, саноат ишлаб чиқариши умуман йилига 13,3 процентдан ўсиб борди.

1966 — 1975 йилларга мўлжалланган 10 йиллик план, деди сўнгра Киву Стойка, мамлакат энергетика базасини ривожлантириш ва мамлакатни электрлаштиришда янги муҳим босқич бўлади. Бу план партиянинг халқ хўжалигининг энергияга бўлган ва ўсиб бораётган талабларини қондириш мақсадида мамлакатдаги ресурслар ва имкониятларнинг ҳаммасини сафарбар этишга қаратилган бош йўлини давом эттиради.

1970 йилда кўмир қазиб чиқаришнинг умумий ҳажми 1965 йилга нисбатан 1,7-1,8 баравар, 1975 йилга борганда эса 3 баравардан зиёд ортади.

1970 йилда 32-34 миллиард киловатт-соат, 1975 йилда 55-60 миллиард киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилиш юзасидан белгиланган режаларни бажармоқ учун 1966—1970 йиллар орасидаги даврда электростанцияларда тахминан 4 миллион киловатт ҳажмда, 1971—1975 йилларда эса тахминан 6 миллион киловатт-соат ҳажмда янги қувватлар ўрнатилади.

Шундай қилиб, яқин ўн йил ичида Руминиянинг электростанцияларида шундан аввалги ўн йилдагига (1956 — 1965 йиллар) қараганда 4 баравар кўп қувват ўрнатилади.

Мамлакатимиз, деди докладчи, мавжуд имкониятлардан ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш йўлида интенсив фойдаланиш билан бир вақтда, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан, барча социалистик мамлакатлар билан ўзининг ҳар тарафлама иқтисодий, сиёсий ва маданий алоқаларини тинимсиз кенгайтира боради.

ГЕРМАНИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

БЕРЛИН, 21 июль. (ТАСС). Дюссельдорфда Германия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бешинчи пленуми бўлиб ўтди, деб хабар беради АДН агентлиги. Пленум Германия Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Эрих Глюкауфнинг Сиёсий бюро номидан берган ҳисоботини ҳамда «Бундестагга сайлов ўтказишга тайёргарлик кўриш даврида Компартиянинг сайлов олди курашидаги сиёсати ва вазифалари» тўғрисидаги докладни тинглади.

Германия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Макс Рейман ўзининг якунловчи нутқида партиянинг яқин давр ичидаги вазифаларини баён қилиб берди.

Марказий Комитет Германия Коммунистик партиясининг фаолияти тақиқлаб қўйилганлигига қарши бошланган ҳаракатни қўллаб-қувватлангиз деган шиор билан ГФРнинг барча прогрессив гражданларига мурожаат қилди.

Марказий Комитет Бонн маъмурлари томонидан турмаларга қамаб қўйилган барча коммунистлар ва тинчлик учун курашчилар дарҳол озодликка чиқарилсин, деб талаб қилди.

ОҚ УЙДА КЕНГАШ

ВАШИНГТОН, 22 июль. (ТАСС). Оқ уйда кеча ўтказилган биринчи кенгашдан кейин президент Жонсон АҚШнинг Сайгондан қайтиб келган мудофаа министри Р. Макнамара билан яна кенгаш ўтказди. Бу кенгашда АҚШ давлат секретари Д. Раск, унинг ўринбосари Ж. Болл, давлат секретарининг Узоқ Шарқ ишлари билан шуғулланувчи ёрдамчиси У. Банди, АҚШнинг Жанубий Вьетнамга янги тайинлаган элчиси К. Лож ва бошқалар қатнашди.

Оқ уйнинг матбуот масалалари билан шуғулланувчи секретари Б. Мойерснинг айтишига қараганда, кенгаш қатнашчилари АҚШ разведка аппаратининг Узоқ Шарқдаги операцияларини, Жанубий Вьетнамда «тинчитиш ва реконструкция» деб аталган кампанияни ўтказишда информация агентлигининг ва иқтисодий программаларнинг ролини муҳокама қилганлар.

ЛОРДЛАР ПАЛАТАСИДА

ЛОНДОН, 21 июль. (ТАСС). Англияда ўлим жазосини бекор қилиш тўғрисида ўтган ҳафта умум палатасида қабул қилинган қонун лойиҳасини кеча Англия парламентининг Лордлар палатаси маъқуллади. Қонун лойиҳасини ёқлаб 204 овоз берилди, бу лойиҳага қарши 104 овоз берилди.

ИНТЕРВЕНЦИЯЧИЛАРНИНГ ҚЎШИНЛАРИ ОЛИБ ЧИҚИБ КЕТИЛСИН

НЬЮ-ЙОРК, 21 июль. (ТАСС). Интервенциячилар ва ҳарбий хунта қўшинларининг ҳаракатлари Доминикана Республикасидаги аҳволни кескинлаштириб юборганлиги сабабли ана шу мамлакат мувaққат конституцион ҳукуматининг талаби билан кеча Хавфсизлик кенгашининг мажлиси чақирилди.

Конституцион ҳукумат вакили Браче мажлисда баёнот бериб, бундай деди: «миллий тикланиш» ҳукумати деб аталган ҳукумат (яъни ҳарбий хунта) ҳақиқатда АҚШнинг ҳукмрон доиралари томонидан тузилган. Ҳарбий хунта Қўшма Штатлардан қурол-яроғ ва турли-туман мадад олиб турибди. Сўнгра Браче айтдики, интервенциячи қўшинларнинг ёрдами билан ва уларнинг паноҳида ҳарбий хунта ўзи контроль қилиб турган территорияда худди қонхўр мустабид Трухильо даврида мавжуд бўлганига ўхшаш зўрлик ва террор режими ўрнатди. Хунта бошлиқлари ҳимоясиз аҳолини қирғин қилиш сиёсатини ўтказмоқдалар. Браче Америка давлатлари ташкилоти байроғи остида Доминикана Республикасига қарши агрессия қилаётган Америкааро кучларнинг тадбирларини фош қилиб ташлади. Ҳарбий хунта вакили Веласкес генерал Имберт режимини «шу мамлакатнинг бирдан-бир қонуний ҳукумати» қилиб кўрсатишга уринди. У, кўпгина доминиканаликлардан қонли ўч олинган ва улар қатл этилган бўлса, бу — ана шундай репрессиялар ўтказилган районларни хунта қўшинлари эгаллагунга қадар қилинган иш эди, деган фикрни жон-жаҳди билан ёқлашга беҳуда куч сарфлади. Ваҳолонки, бундай ёвузликлар ҳарбий режим полициячиларининг қўллари билан қилинган иш эканини фактлар кўрсатиб турибди.

Куба вакили М. Альфонсо сўзга чиқиб, Доминикана Республикасидаги ҳозирги танглика Қўшма Штатларнинг ана шу мамлакатга қарши қилган интервенцияси сабаб бўлганлигини яна бир карра таъкидлаб ўтди.

СССР вакили П. Д. Морозов АҚШ Доминикана Республикасида халққа душман бўлган ҳарбийларнинг қонли диктатурасини ўрнатиш мақсадида ана шу мамлакатда интервенция қилганлигини конкрет мисоллар билан кўрсатиб берди.

Америка империализми БМТ аъзоси бўлган кичик бир мамлакатнинг озодлиги ва мустақиллигини бостириш учун ошкора мустамлакачиликнинг энг даҳшатли замонларида фойдаланилган воситаларни ишга солганлиги инкор этиб бўлмайдиган фактдир,— деди у.

Ҳозирги вақтда,— деб сўзини давом эттирди ўртоқ Морозов, — Хавфсизлик кенгаши мана шундай фактларни кўриб турибдики, Санто-Домингода уруш ҳаракатларини тўхтатиш тўғрисидаги битимни бузиш ҳоллари давом этмоқда. Доминикана халқига Вашингтонга маъқул келадиган режимни зўрлаб қабул қилдириш йўлидаги уринишлар тўхтатилмаяпти. Мамлакатда террор ва репрессиялар ва қолаверса, иқтисодий вайронгарчилик кучайиб боряпти.

Совет вакили Доминикана Республикаси конституцион ҳукуматининг қонуний талабларига мувофиқ келадиган қуйидаги чораларнинг кўрилишини ёқлаб гапирди:

Доминикана Республикасининг халқнинг хоҳиш-иродасига мувофиқ равишда ўз тақдирини ҳал қилишдан иборат даҳлсиз ҳуқуққа эга бўлган мустақил суверен давлат сифатида яшашига боғлиқ бўлган ҳамма проблемаларни қатъиян ҳал қилиш, бу эса, аввало, мамлакат территориясидан АҚШнинг ва бошқа интервенциячиларнинг қўшинларини олиб чиқиб кетишни талаб қилади.

Мамлакатнинг миллий мустақиллиги учун курашувчилардан ялпи ўч олишни, граждан аҳолини ялпи қирғин қилишни дарҳол тўхтатиш, террор вазиятини дарҳол йўқотиш керак.

БМТ бош секретарининг Доминикана Республикасидаги вакили Хавфсизлик кенгашининг тегишли қарорларида ўз олдига қўйилган вазифаларни жонбозлик билан бажариши, чунончи Доминикана Республикасидаги аҳвол тўғрисида мунтазам равишда ахборотлар бериб туриши керак.

Шимолий Америка империализмининг Доминикана Республикасидаги ҳарбий интервенцияси давом этаётган бир шароитда Хавфсизлик кенгаши ана шу мамлакатнинг суверенитети ва миллий мустақиллигини муҳофаза этиш учун ҳамма чораларни кўриши лозим.

Хавфсизлик кенгашининг сайёр сессиясини Санто-Домингода ўтказиш, жумладан ана шу мақсадларни амалга оширишга ёрдам берган бўлур эди. Пировардида П. Д. Морозов уқтириб айтдики, барча чет эл қўшинларини мамлакат территориясидан дарҳол олиб чиқиб кетиш ҳамда мамлакат халқига ўз тақдирини ўзи эркин ҳал қилиш имкониятини бериш аввалгидек ҳозир ҳам Доминикана Республикасидаги аҳволни нормаллаштиришнинг асосий шарти бўлиб қолаверади.

Шундан сўнг сўз олган АҚШ вакили Плимптон Хавфсизлик кенгашининг мажлисини чақириш зарурлигини шубҳа остида қолдиришга ҳаракат қилди. Шу мақсадда у Доминикана Республикасидаги ҳозирги аҳволни жуда чиройли бўёқлар билан тасвирлаб, у ерда гўё уруш ҳаракатларини тўхтатиш ҳақидаги битимга риоя қилинмоқда ва гражданларнинг ҳуқуқларини ёқлаш борасида қандайдир гарантиялар бор, деб даъво қилди. Шу билан бирга, Плимптон Америкааро кучларни мақтаб, улар мамлакатда тинчлик ва осойишталикни таъминлашга ҳар тарафлама ҳаракат қилмоқдалар, деди.

СССР вакили П. Д. Морозов яна сўз олиб, Америка вакили ҳаммага маълум бўлган фактларни бузиб кўрсатишга урингани сабабли унга муносиб зарба берди. Америка қўшинлари,— деди у,— Доминикана Республикасига тинчлик ва осойишталик олиб келгани йўқ, балки граждан аҳолини ўлдириш, ёппасига кириб ташлаш ва қатл этиш тартибини олиб келди. Доминикана халқининг тақдирини ҳал қилиш ролини ўзлаштириб олишга АҚШнинг қандай асоси бор? — деб сўради П. Д. Морозов. Шу муносабат билан,— деди сўнгра у, — Америка интервенциячилари Доминикана халқига ўзлари етказган жуда катта зарарнинг ўрнини тўлдиришлари мутлақо шарт деган масалани қўйиш жоиздир.

Муҳокама қилинаётган масала юзасидан Хавфсизлик кенгашининг навбатдаги мажлиси 22 июлда бўлади.

ҚАРДОШ СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ПЛАН ОШИРИБ БАЖАРИЛДИ

БУДАПЕШТ. Венгрия Халқ Республикасида шу йилнинг дастлабки олти ойи ичида саноат ишлаб чиқариши ўтган йилнинг шу давридаги даражадан 6 процент ошди. Сув тошқини натижасида ишлаб чиқариш ва транспорт кўрган зарар ва вужудга келган қийинчиликларга қарамай, бутун саноат планни 2 процент ошириб бажарди.

Ўтган ярим йил мобайнида давлат саноатида меҳнат унумдорлиги 5 процент ошди. Саноат ишлаб чиқаришининг ўсишига асосан меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди.

ИБРАТЛИ ВИСТАВКА

БЕРЛИН. Потсдам битимлари имзоланган кунга 20 йил тўлиши муносабати билан Потсдамда ана шу тарихий воқеага бағишланган виставка очилди.

Виставка экспонатлари шу нарсани яққол кўрсатиб турибдики, Потсдам битимларига мувофиқ Германия Демократик Республикаси территориясида фашизм ва милитаризм қолдиқлари узил-кесил таг-томири билан йўқ қилиб ташланган бўлса, Ғарбий Германияда эса бу битимлар бажарилмай қолди.

Виставканинг бўлимларидан бирида Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг тинчлик ва Германиянинг бирлиги йўлида ҳар икки герман давлати ўртасида ҳамжиҳатликка эришишга қаратилган жуда кўп қадамлар қўйганлиги тўғрисида ҳикоя қилинади.

Айни маҳалда Бонн ҳукуматининг «фавқулодда қонунлар» қабул қилганлиги Потсдам битимлари ҳаддан ташқари бузилаётганлигини кўрсатувчи далилдир. Бу эса Германия Федератив Республикасининг ҳукмрон доиралари гитлерчилар фашизми изидан тобора ошкора бораётганлигини яна бир карра кўрсатиб турибди.

ХАЛҚ ПОЛЬШАСИНИНГ ЯНГИЛИКЛАРИ

ВАРШАВА. «Пафаваг» давлат вагонсозлик заводи барпо этилганидан буён ўтган 20 йил ичида 130.000 дан кўпроқ юк вагони ва 1.800 пассажир вагони, 350 электр локомотиви ва 200 электр поезди ишлаб чиқарди. Ҳозирги вақтда бу заводнинг қиёфасини замонавийлик ва техника тараққиёти, юксак даражада автоматлашганлик ва механизация белгилайди. Заводнинг бир йилда ишлаб чиқарган маҳсулоти икки миллиард злотихга етиб қолади. 1965 йилнинг охирига бориб завод юк вагонлари ишлаб чиқаришни тўхтатади. «Пафаваг» нуқул электр локомотивлари ва электр поездлар ишлаб чиқарадиган бўлади. Бу завод Польшада ана шундай маҳсулот ишлаб чиқараётган бирдан-бир корхонадир.

«Пафаваг» заводида тайёрланган пассажир вагонлари ва электр локомотивларини Совет Иттифоқи ва Болгария, Хитой ва Чехословакия, Миср ва Греция, Голландия ва Ироқ, Ҳиндистон ва Югославия, Румыния ва Венгрия темир йўлларида кўриш мумкин.

БОЛГАРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИДА

СОФИЯ. Златис-Панега дарёси водийсида 25 гектардан кўпроқ майдонда Болгарияда энг йирик цемент заводи қурилмоқда. Бу завод ишга туширилиши билан мамлакат ҳар йили 1 миллион 200 минг тонна цемент оладиган бўлади. Бу эса Болгариянинг бутун цемент саноати 1950 йилда ишлаб чиқарган цементдан икки баравардан зиёд кўпдир.

* * *

Георгий Димитров номли касаба союз мактабида ўқув йили тугади. Софиядаги бу мактабда Осиё, Африка ва Латин Америкасининг 25 мамлакатидан келган 60 касаба союз ходими таълим олди. Тингловчилар бир йил давомида марксча-ленинча таълим асослари, халқаро ишчилар ва касаба союз ҳаракати тарихи, социалистик саноат ва қишлоқ хўжалиги экономикаси билан, меҳнат ҳуқуқи ва касаба союз қурилиши масалалари билан танишдилар.

Мактабни тамомлаб чиқишга бағишланган кечада чет эллик студентлар ўз билимларини ошириш тўғрисида катта ғамхўрлик қилганликлари учун болгар касаба союзларига қизғин миннатдорчилик изҳор этдилар.

(ТАСС).

АЧЧИҚ ЭЪТИРОФЛАР

ВАШИНГТОН, 21 июль. (ТАСС). «Жанубий Вьетнам генераллари ўз вақтининг аксарий қисмини ҳамёнларини пулга тўлдиришга сарфламоқда... Сўнгги 20 йил мобайнида улардан биронтаси уруш ҳаракатларида қатнашгани йўқ, ваҳолонки, оддий солдат бола-чақасини боқиш учун етарли маблағга эга эмас. Сиёсий арбобларнинг аксарияти порахўр... Порахўрлик мисли кўрилмаган даражага етди».

Бу — Сайгондаги ҳозирги қўғирчоқ «бош министр» генерал Нгуен Као Кининг ўз оғзидан чиққан гаплардир. Америкадаги «Лайф» журналининг мухбири билан қилган суҳбатида Сайгондаги ҳарбий диктатор АҚШ ҳукуматини Жанубий Вьетнамда «қаттиқ сиёсат» ўтказишга қулларча ундайди. Кининг суҳбатда айтган ҳамма гаплари бошдан-оёқ умидсизлик, эртанги кунга ишонмаслик билан суғорилган бўлиб, биронта ҳам суянишга арзийдиган киши қолмади, деган сўзлардан иборат.

Айни маҳалда бош министр бир жуда диққатга сазовор нарсани эътироф этди: ўз режимининг «таянч»лари асосан пул топиш билан машғул бўлаётган бўлса, вьетконг партизанлари, деб зорланди генерал, «ғоя учун жанг қилмоқдалар». Коммунистлар жуда мустаҳкам одамлар,— деди у,— Улар ғоя учун жанг қилмоқдалар».

Редактор ўринбосари
Ҳ. НУРУЛЛАЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

23 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.45 — «Ялла» концерти, 8.25— Концерт, 9.30 — Енгил куйлар, 11.10 — «Сиҳат-саломатлик» радиожурнали, 11.30 — Танбур куйлари, 12.15 — Опера увертюралари, 12.50 — Янгилик нишоналари (рус.), 13.40 — Концерт (рус.), 16.15 — Рус балети ҳақида (рус.), 17.00 — Концерт, 18.10 — Концерт (рус.), 18.30 — Экран қўшиқлари, 19.20 — Социалистик мамлакатлар куйлари, 20.00 — Забардаст олимлар (рус.), 20.10 — Кечки куйлар (рус.), 20.45 — Фан оламида (радиоочерк), 21.20 — Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари учун концерт, 22.10 — Ўзбек куйлари, 22.40 — Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. Ғ. Ғуломнинг «Ҳасан Кайфий» деган юмористик ҳикояси, 23.00 — «Нефтяник» (Боку) — «Пахтакор» (Тошкент) командалари ўртасида футбол.

Телевидение

23 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.25 — **Нон — ризқ-рўзимиз** (мактаб ўқувчилари учун). 18.55 — **Экран янгиликлари,** 19.35 — Интервидение кўрсатади. **Бель канто** (Италия операси тарихидан). 20.30 — **Эшиттиришлар программаси.**

Ўзбек тилида: 20.35 — **Телевизион янгиликлар,** 20.55 — **Буюртма артериялар,** 21.15—**Обком секретари** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 19.00 — **Оҳалик тоғи қучоғида** (болалар учун). 19.25 — **Тезлик давраси** (телеочерк). 19.35 — **Тошкент янгиликлари,** 19.45 — **Дўстларимиз** (телеочерк). 20.05 — **Концерт** (якка созандалар ижросида).

Рус тилида: 20.35 — **Шаҳар қурилиши янгиликлари** (илмий-оммабоп фильм), 21.15 — **Тошкент янгиликлари,** 21.25 — **Вашингтон воқеаси** (телевизион бадиий фильм).

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — **Андижон область Охунбобоев номли муздрамкомедия театрининг хайрлашув гастроллари** — 23/VII да **Нодира,** 24/VII да **Равшан ва Зулхумор.** Кеч соат 9 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/VII да **Оққуш кўли,** 24/VII да **Аида.**

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

Ноль уч — САНЪАТ САРОЙИ, «ДРУЖБА» (2-залда), СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 4 ва кеч 6 да).

Ҳужум — «ВОСТОК» (кичик залда), «ЎЗБЕКИСТОН», «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Бўлинган учиш — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Муюлишдаги хона — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кундуз соат 5 дан).

Қора бизнес — «ИСКРА» (кундуз соат 4-20 минутгача), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кеч 10 да).

Аёзбобо (эрталаб соат 10 да), **Бир севги қиссаси** (кундуз ва кечқурун) — НАВОИЙ номли.

Чегара бузувчи (эрталаб соат 10 да), **Юринг, айёрлар!** (кундуз ва кечқурун) — «МОСКВА».

Яширин инспектор — «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Улуғ Ватан уруши — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Жаннатда охирги тун — «ДРУЖБА» (1-залда кундуз ва кечқурун).

Лушка — «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9 да бошланади)

Бир севги қиссаси — НАВОИЙ номли, ПУШКИН номли.

Ҳужум — «ХИВА», «УДАРНИК».

Бўлинган учиш — «ФЕСТИВАЛЬ».

Қора бизнес — «САЛЮТ».

Чангда қолган гул — «ВАТАН».

Антарктида қонуни — «1 МАЙ».

Муюлишдаги хона — ТЕЛЬМАН номли.

Мен — Куба — «ПАХТАКОР».

Ромео, менинг қўшним — СТЕПАН РАЗИН номли.

Париж сирлари — «РАКЕТА».

Юринг, айёрлар! — «ОҚТЕПА».

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ

виставкаси

сешанба кунидан бошқа ҳар куни эрталаб соат 10 дан кеч 6 гача

ИШЛАЙДИ

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар 3-41-61 телефон орқали қабул қилинади.

Виставкага 2-трамвай, 9, 11, 19, 49-автобусда «Победа» парки остановкасигача борилади.

ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

қуйидаги ихтисослар юзасидан

аспирантурага

1966 йил учун

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машинашунослик ва машина деталлари, қишлоқ хўжалик машиналари, гидравлика ва инженерлик гидрология, гидротехник қурилиш ва иншоотлар, мелиорация ва суғориладиган деҳқончилик, машина-трактор паркини эксплуатация қилиш, аҳоли яшайдиган қишлоқ хўжалик жойларини планлаштириш ва ободонлаштириш, гидромелиорация системаларини эксплуатация қилиш, қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш, ер тузиш ишларини лойиҳалаш.

Аспирантурада ишлаб чиқаришдан бўшаган ва бўшамаган ҳолда ўқиш мумкин.

Қабул шартлари ҳамма олий ўқув юртлари учун белгиланган тартибда.

Аризалар 15 ноябргача қабул қилинади. Аризага тегишли ҳужжатлар қўшиб берилади.

Адрес: Тошкент шаҳар, Учитель кўчаси, 39-уй, аспирантура бўлими 433-хона).

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг

ЭПИДЕМИОЛОГИЯ, МИКРОБИОЛОГИЯ ВА ЮҚУМЛИ КАСАЛЛИКЛАР ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ

аспирантурага

вирусология, микробиология, юқумли касалликлар ихтисослари бўйича

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 1 ой.

Конкурс низомида кўрсатилган ҳужжатларни тақдим қилиш учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 12-уй. Телефон 4-00-54.

Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг

БАДИИЙ-ЛОЙИҲАЛАШ УСТАХОНАСИГА

лойиҳа тузувчилар, ижрочи-рассомлар, лойиҳалаш ишларига архитекторлар, конструктор-инженерлар (виставка ускунасини лойиҳалаш учун), ёруғлик техниги, макет тузувчилар, ёритувчи-электриклар, дурадгорлар, слесарь, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Победа» парки.

ПУСКО-НАЛАДКА ИШЛАРИ ХОЗРАСЧЁТ УЧАСТКАСИГА

инженерлар ва техниклар: электриклар, автоматика ва контроль-ўлчаш приборларини созловчи мастерлар, наладчиклар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Полиграф кўчаси, 2-уй, 2-подъезд.

«УЗГИПРОСЕЛЬСТРОЙ» ИНСТИТУТИГА

лойиҳа тузувчи мутахассислар: қурувчи-инженерлар, сметачи-конструкторлар, теплотехник-инженерлар, сантехника инженерлари ва қурувчи-техниклар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, 1 Май кўчаси, 97-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг

6-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА

ҳар хил ихтисосдаги қурилиш ишчилари, қурувчи-инженерлар ва техниклар (мастерлар, прораблар, участка бошлиқлари, ишлаб чиқариш бўлимларининг бошлиқлари вазифасига), бухгалтерлар, бош бухгалтерлар, бош механиклар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Педагогическая кўчаси, 75-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин.

Чорвачилик илмий текшириш институти коллективи институт директори ўртоқ Ш. А. Акмалхоновга отаси

АКМАЛХОН АСОМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

БИЗНИНГ АДРЕСИМИЗ: «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 27283. Партия турмуши — 33469, 31226. Пропаганда — 27221. Саноат, қурилиш ва транспорт — 34780. Совет қурилиши —33258. Қишлоқ хўжалик—27604. Адабиёт ва санъат—32036, 31226. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Коммутатор — 30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

№ В. 170. ИНДЕКС 64543. Р. 04033.